

**ÅRSBERETNING**

**for  
1997**

**Pengeinstitutankenævnet**



# ***Pengeinstitutankenævnet***

Sekretariat:

Østerbrogade 62, 4. sal, 2100 København Ø

Tlf. 35 43 63 33 · Giro 4 16 34 00

## ***ÅRSBERETNING*** ***for*** ***1997***

***København***

***Marts 1998***





## INDHOLDSFORTEGNELSE

|    |                                             |    |
|----|---------------------------------------------|----|
| 1. | Formandens bemærkninger . . . . .           | 5  |
| 2. | Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere . . . | 11 |
| 3. | Ankenævnets kompetence . . . . .            | 13 |
| 4. | Statistik . . . . .                         | 15 |
| 5. | Udvalgte kendelser . . . . .                | 17 |

### Bilag:

|                                 |    |
|---------------------------------|----|
| Ankenævnets vedtægter . . . . . | 85 |
|---------------------------------|----|



## 1. Formandens bemærkninger

Antallet af indgivne klager faldt igen i 1997, fra 501 i 1996 til 466 i 1997. Som det vil ses af statistikken i afsnit 4, steg antallet af indgivne klager i årene fra 1989 til 1994, hvor det toppede med 844, hvorefter det igen er faldet fra år til år. Selv om det tages i betragtning, at den ekstraordinære stigning i 1994 skyldtes de mange klager i omprioriteringssager i forbindelse med omprioriteringsbølgen i begyndelsen af 1994, er der tale om en bemærkelsesværdig udvikling. I 1989, som var det første hele år, i hvilket nævnet var i virksomhed, var antallet af modtagne klager 498, og 1997 er således det år, hvor nævnet har modtaget færrest klager. Der kan ikke siges noget sikkert om årsagerne til denne udvikling, men som nævnt i årsberetningen for 1996 er en væsentlig del af forklaringen formentlig, at klagerne i stigende omfang opfanges og løses internt i de enkelte pengeinstitutter på en for kunden tilfredsstillende måde i overensstemmelse med de retningslinier, der efterhånden på mange områder er udstukket i Ankenævnets praksis. I det omfang, dette er forklaringen, må der siges at være tale om en sund og naturlig udvikling.

Som det ligeledes fremgår af statistikken, fik klagerne helt eller delvis medhold i 119 af de 372 sager, som i 1997 var til behandling i selve nævnet, eller i 32% af disse sager. Dette ligger på det sædvanlige niveau. Ved vurderingen må det tages i betragtning, at klagerne også har fået helt eller delvis medhold i de fleste af de 92 sager, som er registreret som opfyldt/forligt under sagens behandling ved nævnets sekretariat.

Antallet af tilfælde, i hvilke pengeinstituttet har erklæret, at det ikke ønsker at være bundet af Ankenævnets kendelse, jf. vedtægternes § 11, stk. 2, lå også i 1997 på et tilfredsstillende lavt niveau. Ganske vist var der tale om i alt 22 tilfælde ud af de i alt 119 sager, i hvilke klageren helt eller delvis fik medhold, men det må herved tages i betragtning, at 19 af disse til-

fælde angik helt ensartede sager (om køb af aktier i Commercial Holding). Blandt de øvrige 100 sager, i hvilke klageren helt eller delvis fik medhold, har pengeinstitutterne således kun i 3 tilfælde afgivet erklæring efter § 11, stk. 2.

Erfaringerne fra Ankenævnets praksis viser, at der ikke sjældent opstår særlige problemer af juridisk og praktisk karakter, når et lån misligholdes og efter opsigelse overgives til inkasso, i almindelighed ved fremsendelse til pengeinstituttets inkassoadvokat. I det følgende vil jeg give en oversigt over disse problemer og knytte nogle bemærkninger hertil.

Det er sædvanligt, at pengeinstitutterne fra det tidspunkt, hvor et lån opsiges som misligholdt, beregner sig en særlig misligholdelsesrente (morarente, inkassorente, overtræksrente), som er højere end lånets hidtidige kreditrente, idet der enten opereres med et tillæg på f.eks. 6% til kreditrenten eller med en fast, høj misligholdelsesrente. Efter rentelovens § 7 gælder for forbrugeraftaler som hovedregel, at der ikke kan kræves en højere morarente end den i loven fastsatte, dvs. diskontoen + 5%, idet en eventuel højere kreditrente dog fortsat kan kræves efter misligholdelsen. Men der kan altså som hovedregel ikke lovligt foretages en forhøjelse af kreditrenten, hvis denne i forvejen er højere eller som følge af forhøjelsen bliver højere end lovens rente. Hovedreglen i § 7 gælder imidlertid ikke for pengeinstitutter, jf. § 7, stk. 4, og det har med denne undtagelse netop været tilsigtet at opretholde disses adgang til at kræve en morarente, som er højere end kreditrenten (og højere end lovens morarente). Finansieringsselskaber - herunder finansieringsselskaber, som er datterselskaber af pengeinstitutter - er ikke omfattet af undtagelsen i § 7, stk. 4, og de kan derfor ikke lovligt forlange en morarente, som er højere end kreditrenten, jf. Ankenævnets sager 54/1992 og 940828.

En forudsætning for, at et pengeinstitut kan forhøje renten i tilfælde af misligholdelse, er imidlertid, at der foreligger det fornødne aftalemæssige grundlag herfor. Bestemmelsen herom bør

stå i selve lånekontrakten. I sagerne 503/1990 (dissens) og 960222 anså Ankenævnet det dog for tilstrækkeligt, at retten til renteforhøjelse fremgik af pengeinstituttets almindelige lånebetingelser, som var udleveret til kunden. Østre Landsret har i dommen trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 1991 s. 354 antaget, at det ikke er tilstrækkeligt, at en bestemmelse om morarente er optaget i pengeinstituttets almindelige forretningsbetingelser. For så vidt angår kaution har nævnet i sag 528/1993 antaget, at en bestemmelse om, at kautionen er påtaget "til sikkerhed for betaling af enhver skyld i henhold til lånet/kreditten", ikke udgør fornøden hjemmel for at pålægge kautionisten at forrente gælden med inkassorente (dissens). Der må således i forhold til kautionisten foreligge et selvstændigt og klart grundlag.

Hvis der, efter at gælden er overgivet til inkasso - hos pengeinstituttets inkassoadvokat eller dets egen inkassoafdeling - indgås en afviklingsaftale med debitor, som må anses for rimelig også set fra pengeinstituttets synsvinkel, og hvis debitor overholder aftalen gennem en vis periode, kan pengeinstituttet ikke længere anses for berettiget til at beregne sig misligholdelsesrente, og renten skal derfor nedsættes til den sædvanlige kreditrente for lån af den art, gælden hidrører fra. Dette vigtige princip er fastslået ved Ankenævnets énstemmige afgørelse i sag 960222, hvor "observationsperioden" skønsmæssigt fastsattes til 1/2 år, se også dissensen i sag 528/1993. Princippet må nok anses for nyt i den forstand, at det hidtil alene har været anvendt mere tilfældigt og kulancemæssigt, og måske kunne der derfor være anledning for pengeinstitutterne til at orientere deres inkassoadvokater om det.

Pengeinstitutternes inkassorente er ikke helt sjældent af en størrelse, som umiddelbart forekommer at være af tvivlsom rimelighed, også selv om man tager udgangspunkt i, at lovgiveren med undtagelsen i rentelovens § 7, stk. 4, har anerkendt de synspunkter om øgede administrationsomkostninger og øget risiko, som begrundes den højere rente. En censur af inkassorentens størrelse kan imidlertid kun ske i medfør af generalklausulen i afta-

lelovens § 36, som også i denne forbindelse må administreres med forsigtighed, bl.a. fordi man jo i praksis også accepterer meget høje kreditrenter, ikke mindst uden for pengeinstitutternes kreds. Senest har Ankenævnet i sag 960111 godkendt en inkassorente på 21% p.a. Nedsættelse er dog forekommet, jf. sagerne 290/1993 og 394/1993, hvor inkassorenter på henholdsvis 25% p.a. og 32% p.a. for uberettigede overtræk på indlånskonti blev nedsat til henholdsvis 21,75% p.a. svarende til renten for bevilgede overtræk + 2% og 21,5% p.a. svarende til renten for bevilgede overtræk (i begge sager blev afgivet dissens).

De høje misligholdelsesrenter har vel til formål at motivere skyldnerne til at betale. Spørgsmålet er imidlertid, om effekten ikke gennemgående er den modsatte, og om pengeinstitutterne derfor ikke i egen interesse bør tage deres hidtidige praksis under overvejelse. Dette er i øvrigt allerede sket i ét af de større pengeinstitutter, som nu alene kræver morarente efter renteloven af fordringer overgivet til inkasso. Denne ordning har formentlig også administrative fordele.

Ankenævnet har konstateret, at pengeinstitutternes inkassoadvokater i tilfælde, hvor skyldneren har foretaget indbetalinger til advokaten, ikke sjældent foretager renteberegningen på en måde, som må anses for uberettiget, idet der ikke tages hensyn til de løbende indbetalinger, jf. eksempelvis sagerne 272/1990 og 960222. Pengeinstitutterne bør derfor i det omfang, det ikke allerede er sket, præcisere over for deres inkassoadvokater, at renteberegningen skal ske således, at der alene beregnes rente af den til enhver tid værende restgæld.

Efter den for pengeinstitutterne gældende regnskabsbekendtgørelse, der er udstedt af Finanstilsynet, skal pengeinstituttets indtægtsføring af renter ophøre, når fordringen overgives til inkasso. Over for debitor kan pengeinstituttet imidlertid fortsat gøre krav på forrentning af fordringen, og denne forskel mellem det, der bogføres, og det materielle krav mod debitor giver anledning til forskellige problemer. Et af disse er, at de



årlige kontooversigter, der sendes til debitor, ikke viser den faktiske restgæld, men alene gælden ved fordringens overgivelse til inkasso, dvs. uden senere påløbne renter og omkostninger. Erfaringerne viser, at pengeinstitutterne hidtil ofte ikke har informeret fyldestgørende om dette forhold i kontooversigterne, men f.eks. blot - yderligere misvisende - har anført, at rentesatsen er 0,00% p.a. Ankenævnet har dog antaget, at skyldnerne i almindelighed desuagtet bør forstå, at pengeinstituttet ikke har opgivet sit krav på forrentning af gælden, jf. sag 940538 (dissens), men anderledes sag 425/1993 (dissens). Det må henstilles til pengeinstitutterne, at de i det omfang, det ikke allerede er sket, ændrer deres kontooversigter vedrørende fordringer, der er overgivet til inkasso, således at det tydeligt fremgår, at den angivne gæld ikke omfatter senere påløbne renter og omkostninger.

Hvor der efter fordringens overgivelse til inkasso foretages indbetalinger af debitor, typisk i henhold til en med inkassoadvokaten indgået afdragsaftale, opstår der for alvor problemer! Jeg har allerede nævnt spørgsmålet om rentenedsættelse, når der er etableret en fast afdragsaftale, og problemet med inkassoadvokaternes forkerte renteberegninger. En yderligere problemkreds vedrører spørgsmålet om, på hvilken del af pengeinstituttets fordring - hovedstol eller forfaldne renter - de indbetalte beløb skal afskrives, og det hermed sammenhængende spørgsmål om debtors skattemæssige rentefradragsret.

Obligationsrettens almindelige regel er, at debtors tilkendegivelse om, på hvilken del af fordringen et indbetalt beløb skal afskrives, skal respekteres, og at valget i mangel af sådan tilkendegivelse tilkommer kreditor, dog under skyldig hensyntagen til debtors interesser, for så vidt disse er kendelige for kreditor. I praksis vil skyldneren i de heromhandlede tilfælde sjældent have tilkendegivet, på hvilken del af fordringen de indbetalte beløb skal afskrives, og det almindelige er vistnok, at pengeinstitutterne i første række afskriver de indbetalte beløb på hovedstolen. Dette beror antagelig i første række på, at

det administrativt er det letteste for pengeinstituttet. Når fordringen er afskrevet som uerholdelig, vil det skattemæssigt være uden betydning for pengeinstituttet, om indbetalingen bogføres som afdrag på hovedstolen eller som betaling af renter. Afskrivning på forfaldne renter vil være en fordel for pengeinstituttet ud fra den synsvinkel, at rentekravet i modsætning til kravet på hovedstolen er undergivet den 5-årige forældelse. For skyldnerne vil det i reglen være mest fordelagtigt, at indbetalinger i første række afskrives på forfaldne renter, idet dette indebærer ret til skattemæssigt rentefradrag.

En éngangsbetaling til opfyldelse af en akkordaftale skal afskrives forholdsmæssigt på hovedstol og renter, jf. sagerne 960288 og 960384 samt ligningslovens § 5, stk. 8. Dette princip kan imidlertid næppe overføres på indbetalinger i tilfælde, hvor der ikke foreligger nogen akkordaftale. Her forekommer det mig efter en foreløbig vurdering rigtigst at lægge mest vægt på skyldnernes typiske interesser og opstille den regel, at indbetalte beløb i mangel af anden tilkendegivelse i første række skal afskrives på forfaldne renter, jf. i denne retning sag 970035, se dog også sag 205/1994, som bygger på princippet om kreditors valgfrihed. En regel om, at indbetalte beløb i første række skal afskrives på renter, kan så vidt ses hverken være i strid med skatteretlige regler eller med regnskabsbekendtgørelsen. Muligvis bør man anerkende en ret for pengeinstituttet til at afskrive på påløbne inkassoomkostninger, før der afskrives på forfaldne renter.

Efter ligningslovens § 5, stk. 1 og 7, fradrages renter i det år, hvor de er forfaldne til betaling, idet fradragsretten for forfaldne, men ikke betalte renter dog bortfalder, hvis renter for et tidligere indkomstår ikke er betalt. Der er altid fradragsret for renter betalt i indkomståret. Pengeinstitutternes pligt efter skattekontrollovens § 8 P til at indberette renter til skattemyndighederne omfatter de renter vedrørende det pågældende gældsforhold, som er indtægtsført i pengeinstituttets regnskaber. Som følge af, at pengeinstitutterne efter regnskabs-

bekendtgørelsen skal standse indtægtsføringen af renter ved fordringens overgivelse til inkasso og ikke indtægtsfører renter indbetalt til inkassoadvokaten, før denne afregner over for pengeinstituttet (med oplysning om, at der er tale om renter), vil der regelmæssigt opstå den situation, at skyldneren faktisk har ret til rentefradrag, men har vanskeligt ved at få dette anerkendt hos skattemyndighederne, fordi pengeinstituttet ikke har indberettet renterne. Udgangspunktet må her være, at pengeinstituttet og/eller dets inkassoadvokat er forpligtet til at forsyne skyldneren med den fornødne dokumentation, jf. bl.a. sag 970035, men der synes at herske betydelig usikkerhed om, hvorledes dette skal ske. Problemet vil blive forstærket, såfremt man anerkender en regel om, at indbetalte beløb i mangel af anden tilkendegivelse skal afskrives på forfaldne renter frem for på hovedstolen. En mulig løsning er måske, at pengeinstitutterne pålægger deres inkassoadvokater at foretage afregning ved udløbet af hvert kalenderår, således at der kan ske indtægtsføring i pengeinstituttet.

Afslutningsvis vil jeg tillade mig at foreslå, at de foran omtalte spørgsmål, herunder navnlig spørgsmålene om afskrivning på hovedstol eller renter og om indberetning til skattemyndighederne, tages op til drøftelse mellem Finansrådet og Forbrugerrådet, således at der på dette grundlag kan rettes henvendelse til de øvrige implicerede, dvs. inkassoadvokaterne (Advokatrådet), skattemyndighederne og Finanstilsynet, med henblik på at få etableret en fast og hensigtsmæssig procedure på dette område.

## 2. Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet. Nævnet påbegyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af forbrugerklagenævnslovens § 12, stk. 2, godkendt af Forbrugerklagenævnet til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til årsberetningen.

Ankenævnets formand er højesteretsdommer, dr. jur. Peter Blok. Næstformænd er landsdommer Niels Waage, Østre Landsret, og dommer Lars Lindencrone Petersen, Sø- og Handelsretten.

Ankenævnets medlemmer er udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller en næstformand to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Ankenævnets medlemmer har i 1997 været følgende:

Udpeget af Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening:

Regionsdirektør Jørn Rytter Andersen, Sparekassen Nordjylland (indtil 1. august 1997)

Chefjurist Karin Duerlund, Sparekassen Nordjylland (fra 1. august 1997)

Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank

Underdirektør Niels Bolt Jørgensen, Unibank

Afdelingsdirektør Allan Pedersen, Den Danske Bank

Underdirektør Bjarne Lau Pedersen, BG Bank

Chefjurist Ole Reinholdt, Lokale Pengeinstitutter

Vicedirektør Erik Sevaldsen, Den Danske Bank

Underdirektør Ole Simonsen, Unibank

Udpeget af Forbrugerrådet:

Rådsmedlem Lisbeth Bastrup, Funktionærernes- og Tjenestemændenes Fællesråd (fra 1. august 1997)

Formand Niels Busk, LLO i Hovedstaden

Rådsmedlem, cand.polit. Inge Frølich, Forbundet af Offentligt Ansatte

Cand.polit. Ole Just, Forbrugerrådet

Rådsmedlem Jette Kammer Jensen, AOF (fra 1. august 1997)

Professor Peter Møgelvang-Hansen, Handelshøjskolen i København  
(indtil 1. august 1997)

Lic. scient. pol. et lic. merc. Peter Nedergaard, Forbrugerrådet

Civiløkonom Leif Nielsen

Sekretariatschef Lars Pedersen, De Samvirkende Invalideorganisa-  
tioner (indtil 1. august 1997)

Direktør, cand. oecon. Jørn Ravn, Vibo

Cand. merc. jur. Mette Reissmann, Forbrugerrådet

Ankenævnets sekretariat har i 1997 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand. jur. Henrik Davidsen

Fuldmægtig, cand. jur. Heidi Egger

Sekretær Ulla Buch

Sekretær Lise Jeppesen (vikar fra 1. marts 1997)

Sekretær Heidi Olsen

### 3. Ankenævnets kompetence

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber". Ankenævnet er også kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Ankenævnets kompetence omfatter ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Klager over grønlandske pengeinstitutter kan indbringes for Forbrugerklageudvalget, Grønlands

Hjemmestyre. Med hensyn til datterselskaber af danske pengeinstitutter kan det nævnes, at Ankenævnet behandler klager over bl.a. finansieringsselskaber. Nævnet kan tillige behandle klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. Også udenlandske filialer af danske pengeinstitutter må som udgangspunkt anses for omfattet af Ankenævnets kompetence, medens dette derimod ikke gælder udenlandske datterselskaber af danske pengeinstitutter.

Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold, jf. § 2, stk. 2. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende private kundeforhold. Efter Ankenævnets faste praksis behandler man ikke klager fra aktie- eller anpartsselskaber.

En betingelse for Ankenævnets kompetence, som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med forbrugerklagenævnsloven, er, at klagen skal angå en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke realitetsbehandles, medmindre der foreligger en naturlig sammenhæng med en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet, som indtil Ankenævnets etablering behandlede klager over pengeinstitutter, behandler ikke længere klagesager, men vil fortsat besvare spørgsmål, der som led i forberedelsen af en retssag stilles med rettens godkendelse.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet bl.a. ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved endelig dom. Ankenævnet vil i reglen også afvise klager vedrørende sager, i hvilken en fogedret har truffet afgørelse.

Med hensyn til klager vedrørende sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Anke-

nævnet. En klage, der er indsendt af en part uden rettens tilladelse, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte grunde utvivlsomt falder uden for Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - men ikke sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerhed om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt en forsvarlig stillingtagen til sagen ville forudsætte en bevisførelse, som ikke kan ske for Ankenævnet, herunder navnlig parts- og vidneforklaringer, vil sagen blive afvist. Det sker relativt ofte, at Ankenævnet ser sig nødsaget til at afvise en sag af denne grund. Parternes afvigende opfattelse af et hændelsesforløb vil imidlertid ikke i sig selv afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevisbyrdereregler, hvis man anser dette for forsvarligt.

#### 4. Statistik

Antallet af modtagne klagesager har siden nævnets etablering den 1. august 1988 udviklet sig således:

|              |     |              |     |              |     |              |     |
|--------------|-----|--------------|-----|--------------|-----|--------------|-----|
| <b>1988:</b> | 278 | <b>1991:</b> | 622 | <b>1994:</b> | 844 | <b>1997:</b> | 466 |
| <b>1989:</b> | 498 | <b>1992:</b> | 678 | <b>1995:</b> | 607 |              |     |
| <b>1990:</b> | 530 | <b>1993:</b> | 711 | <b>1996:</b> | 501 |              |     |

Af de i 1997 modtagne 466 sager verserede ved årets udgang 154 sager. De resterende 312 sager, tillige med 180 af de pr. 1. januar 1997 verserende 185 sager indkommet i 1992 - 1996, eller i alt 492 sager blev færdigbehandlet i 1997.

Af de 492 behandlede sager blev 28 afsluttet ved sekretariatets afvisning efter en eller flere af bestemmelserne i vedtægternes

§§ 2-5 eller af ordensmæssige grunde (manglende indbetaling af gebyr m.v.), mens 92 sager bortfaldt i medfør af vedtægternes § 8, stk. 4, om opfyldelse eller forlig. Ankenævnet behandlede således i alt 372 sager i 1997. Sagernes udfald fremgår af nedenfor gengivne skema, hvor tallene for 1991-96 er medtaget til sammenligning:

|                                                 | 1991 | 1992 | 1993 | 1994  | 1995  | 1996 | 1997 |
|-------------------------------------------------|------|------|------|-------|-------|------|------|
| Overført fra året før                           | 144  | 217  | 232  | 263   | 425   | 374  | 185  |
| Modtagne i året                                 | 622  | 678  | 711  | 844   | 607   | 501  | 466  |
| Til behandling                                  | 766  | 895  | 943  | 1.107 | 1.032 | 875  | 651  |
| Afsluttet ved kendelse:                         | 354  | 451  | 432  | 413   | 450   | 530  | 372  |
| Heraf:                                          |      |      |      |       |       |      |      |
| Klager fuldt medhold                            | 56   | 54   | 45   | 42    | 41    | 46   | 44   |
| Klager delvist medhold                          | 46   | 78   | 80   | 93    | 84    | 95   | 75   |
| Pengeinstituttet medhold                        | 190  | 258  | 258  | 230   | 271   | 320  | 218  |
| Afvist                                          | 62   | 61   | 49   | 48    | 54    | 69   | 35   |
| Afsluttet af sekretariatet:                     | 195  | 212  | 248  | 269   | 208   | 160  | 120  |
| Heraf:                                          |      |      |      |       |       |      |      |
| Opfyldt/forligt                                 | 131  | 141  | 168  | 173   | 132   | 114  | 92   |
| Afvist                                          | 64   | 71   | 80   | 96    | 76    | 46   | 28   |
| I alt afsluttede:                               | 549  | 663  | 680  | 682   | 658   | 690  | 492  |
| Under forberedelse/afventer<br>nævnsbehandling: | 217  | 232  | 263  | 425   | 374   | 185  | 159  |

I de sager, der har været behandlet i 1997, har det indklagede pengeinstitut i 22 tilfælde givet underretning om, at det ikke ønsker at være bundet af en kendelse, som har givet klageren helt eller delvist medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2. Af de 22 sager vedrører 19 sager samme pengeinstitut og angår samme spørgsmål. Klageren har i ét tilfælde begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. forbrugerklagenævnslovens § 10, stk. 2.



## 5. Udvalgte kendelser

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de i 1997 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formandskabet. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at ville blive retningsgivende for Ankenævnets praksis.

En oversigt over de udvalgte kendelser findes på de første sider. Kendelserne er medtaget i nummerorden.

Finansrådet udgiver en cd-rom, som omfatter samtlige kendelser afsagt af Pengeinstitutankenævnet, og som løbende ajourføres, og i hvilken der bl.a. kan søges i et omfattende emneregister.

Der kan endvidere henvises til Lynge Andersen og Møgelvang-Hansen: Bankretlige emner - Klager over pengeinstitutter (GadJura, København 1994).

Udvalgte kendelser omtales løbende i bladet Finansfokus (udgives af Finansforbundet).

Kendelser kan rekvireres hos Ankenævnets sekretariat.

### Oversigt over udvalgte kendelser

|        |                                                                                                                                       |    |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 950530 | Spørgsmål om forpligtelse til rådgivning om samme pengeinstituts telefonbanks produkter i henhold til etiske retningslinier . . . . . | 21 |
| 960243 | Rådgivning vedrørende skift af forsikringsselskab, invaliditetsforsikring . . . . .                                                   | 23 |
| 960289 | Forrentning af konti med betydeligt indestående tilhørende en senil dement . . . . .                                                  | 25 |
| 960313 | Spørgsmål om dækning på gruppeforsikring tilknyttet kapitalpensionskonto, forsikringsbegivenhedens indtræden . . . . .                | 28 |
| 960349 | Kautionsist ikke bundet af beløbsubegrænset al-skyldserklæring . . . . .                                                              | 31 |
| 960331 | Spørgsmål om udbetaling til kontohaver uden samtidig fraskrivning i bog . . . . .                                                     | 33 |
| 960392 | Ejerskifte, tidspunkt for frigivelse af netto-provenu ved omprioritering . . . . .                                                    | 34 |
| 960398 | Forrentning, kombineret ejerskifte- og forhåndslån indsat på sikringskonto frem for på udlægskredit . . . . .                         | 36 |
| 960402 | Dankort, spørgsmål om meddelelse om bortkomst af kort tilknyttet ægtefælles konto . . . . .                                           | 37 |
| 960465 | Betalingsoverførsel, spørgsmål om ansvar for manglende udbetaling af bankcheck trukket på udenlandsk pengeinstitut . . . . .          | 39 |
| 960478 | Spørgsmål om modtagende pengeinstituts tilsagn om refusion af tidligere långivers indfrielsesgebyr, home-banking m.m. . . . .         | 41 |
| 960489 | Ankenævnets kompetence vedrørende selskab ejet af de danske pengeinstitutter i forening . . . . .                                     | 43 |
| 960495 | Kurssikring af et eksisterende lån, der skulle indfries i forbindelse med en kontanthandel . . . . .                                  | 44 |
| 960502 | Køb af valuta, indsigelse om kun at have modtaget et mindre beløb end bestilt . . . . .                                               | 46 |
| 970009 | Forståelse af aftale om, at renter ikke skulle tilskrives . . . . .                                                                   | 47 |
| 970030 | Konto til mindreårig oprettet af faderen, uden at dette var kendt af moderen, der var værge . . . . .                                 | 50 |
| 970034 | Indsigelse mod betaling ved fjernsalg . . . . .                                                                                       | 51 |

|        |                                                                                                                                                                                                                                            |    |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 970040 | Indskyderen på børneopsparingskonto har beføjelsen til at træffe beslutning om, i hvilket pengeinstitut kontoen skal føres . . . . .                                                                                                       | 54 |
| 970054 | Kreditaftaleloven, stiftelsesomkostninger til billån ikke oplyst i fuldt omfang . . . . .                                                                                                                                                  | 55 |
| 970076 | Køb af aktier i Commercial Holding i april 1990 . .                                                                                                                                                                                        | 56 |
| 970078 | Køb af aktier i Commercial Holding i november 1990 . . . . .                                                                                                                                                                               | 59 |
| 970079 | Formueplejeaftale vedrørende kapitalpensionsdepot tilsidesat, opgørelse af tab ved manglende geninvestering i aktier . . . . .                                                                                                             | 60 |
| 970096 | Kapitalpension, ophør af forsikringsdækning ved overførsel til andet pengeinstitut . . . . .                                                                                                                                               | 63 |
| 970113 | Børneopsparingskonto, spørgsmål om overtagelse af indskudsret efter oprindelige indskyders død . .                                                                                                                                         | 64 |
| 970152 | Spørgsmål om forældelse af og bevis for krav i henhold til indeksskontrakter . . . . .                                                                                                                                                     | 66 |
| 970162 | Debiteringstidspunkt for opkrævningsgebyr på lån ydet af finansieringsselskab . . . . .                                                                                                                                                    | 67 |
| 970164 | Spørgsmål vedrørende opgørelse af gæld efter gennemførelse af tvangsakkord for den ene af to til dels solidarisk hæftende debitorer, herunder om, på hvilke fordringer dividenden af den usikrede del af gælden skulle afskrives . . . . . | 68 |
| 970165 | Kreditaftaleloven, spørgsmål om beregning af overkurs ved indfrielse af fastforrentet lån . . .                                                                                                                                            | 71 |
| 970170 | Bankcheck udstedt i 1983 nægtet indløst, spørgsmål om forældelse og om anden banks overtagelse af forpligtelse . . . . .                                                                                                                   | 72 |
| 970209 | Kapitalpensionskonto, konsekvenser af førtidig ophævelse ved tilkendt førtidspension . . . . .                                                                                                                                             | 74 |
| 970221 | Personalelån, forhøjelse af renten efter fratræden . . . . .                                                                                                                                                                               | 76 |
| 970244 | Opfyldelse af kendelse fra Ankenævnet . . . . .                                                                                                                                                                                            | 77 |
| 970266 | Indskud på kapitalpensionskonto ikke fuldt udnyttet fradragsmæssigt . . . . .                                                                                                                                                              | 78 |
| 970294 | Modregning, betaling af tiltransporteret arvebeløb fra dødsbos konto skete ved overførsel af beløbet til nedbringelse af transporthavers gæld til samme pengeinstitut . . . . .                                                            | 80 |

|        |                                                                                                                      |    |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 970311 | Ejendomshandel, frigivelse til køber af depone-<br>ret beløb samt renter heraf ved ophævelse af<br>handlen . . . . . | 81 |
| 970372 | Dankort, spørgsmål om hvornår bortkomst af kort<br>er kommet til kortholders kendskab . . . . .                      | 82 |

Kendelse afsagt den 21. marts 1997 i sag nr. 950530 (Spørgsmål om forpligtelse til rådgivning om samme pengeinstituts telefonbanks produkter i henhold til etiske retningslinier).

---

Den 15. august 1995 underskrev klageren K dokument om forhøjelse af K's kassekredit hos pengeinstituttet P fra 50.000 kr. til 75.000 kr. K kontaktede den følgende dag telefonisk P vedrørende omkostningerne i forbindelse med forhøjelsen. K forespurgte endvidere P's medarbejder, om denne ikke i henhold til Forbrugerombudsmandens etiske retningslinier fra 1994 havde haft pligt til at orientere K om vilkårene for en kassekredit ydet af P's telefonbank. Dette afviste P's medarbejder.

Renten på K's kassekredit udgjorde efter forhøjelsen p.t. 12% p.a. Pr. 1. oktober 1995 var den pålydende rente for en lønkonto med kredit hos P's telefonbank 8,5 % p.a.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at ændre debetrentesatsen på K's kassekredit, således at den pr. 15. august 1995 skulle forrentes i overensstemmelse med det kassekreditprodukt, som P's telefonbank udbød.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's påstand til følge.

Tre medlemmer udtalte:

"Det må anses for almindeligt bekendt, at der på pengeinstitutmarkedet findes telefonbanker - selvstændige eller afdelinger af sædvanlige pengeinstitutter - som er karakteriseret ved, at de alene kan kontaktes af kunderne gennem telefon, telefax og internet m.v., og ved, at de på grund af de heraf følgende lavere omkostninger kan tilbyde ind- og udlån på favorable rentevilkår.

Pkt. 6 i "Retningslinier om etik i pengeinstitutternes rådgivning" omhandler, som det fremgår af overskriften og af ordene "en given ydelse", alene tilfælde, hvor et pengeinstitut for samme produkt fastsætter forskellige vilkår for forskellige kunder, f.eks. for en bestemt art af udlån inden for visse grænser (rentespænd) fastsætter renten på grundlag af en vurdering af kundens samlede engagement og kreditværdighed. Da de kassekreditter, som ydes af P's telefonbank, efter vor opfattelse må anses for et produkt af en anden art end de kassekreditter, der ydes af P's almindelige afdelinger, herunder K's kassekredit, havde P's medarbejder ikke i medfør af retningsliniernes pkt. 6 pligt til at gøre K opmærksom på telefonbankens produkt.

På baggrund af det indledningsvis anførte finder vi, at det heller ikke i retningsliniernes pkt. 3, stk. 2, kan indlægges, at medarbejderne i P's almindelige afdelinger i forbindelse med låneansøgninger eller oprettelse af indlånskonti er forpligtet til at oplyse kunden om P's telefonbanks produkter.

Allerede af de anførte grunde stemmer vi for ikke at tage K's påstand til følge."

To medlemmer udtalte:

"Retningslinier om etik i pengeinstitutternes rådgivning er udstedt af Forbrugerombudsmanden efter forhandling med blandt andre Forbrugerrådet og Finansrådet. De Etiske Retningslinier blev udstedt og trådte i kraft i 1994. Selvom ordet "Telefonbank" ikke er nævnt direkte i regelsættet, må det lægges til grund, at regelsættet også omfatter telefonbanker, uanset graden af selvstændighed i organisationen.

Efter de Etiske retningslinier punkt 1, stk. 3, 3.pkt., skal pengeinstitutterne ved produktudviklingen og ved afsætningen af produkterne foretage en omhyggelig afgrænsning af, hvilke kundegrupper produkterne søges afsat til. Dette følges op i punkt 2, stk. 2 og stk. 3, hvorefter en rådgivning skal tilgodeses kundernes

interesse, og der skal gives kunden "den information, der er nødvendig for, at kunden bedst muligt kan træffe beslutning i overensstemmelse med egne interesser." De nævnte bestemmelser kan siges at have en vis overordnet karakter, men de suppleres af punkt 3, stk. 2, hvorefter "pengeinstituttet drager omsorg for, at der tilvejebringes tilstrækkelig information om egne produkter og ydelser, herunder om prisforskelle i priser og vilkår for alternative produkter, som kan dække kundens behov. Det skal således oplyses om muligheden for at indrette sig mest hensigtsmæssigt ved alternative måder at ordne et engagement på" og punkt 6, der er gengivet i flertallets votum.

P har erkendt, at man ikke har oplyst K om Telefonbankens produkter. Vi finder det derfor ubetænkeligt at lægge til grund, at P har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til punkt 3, stk. 2, og punkt 6.

De etiske retningslinier er som nævnt udstedt af Forbrugerombudsmanden efter forhandling med blandt andre Finansrådet, og retningslinierne er således udtryk for, hvad der må anses for god markedsføringsskik. Da disse er overtrådt, finder vi, at K skal have medhold i sin påstand og bør stilles, som om at K var blevet kunde i Telefonbanken fra d. 15. august 1995."

0-0-0

Kendelse afsagt den 11. februar 1997 i sag nr. 960243 (Rådgivning vedrørende skift af forsikringsselskab, invaliditetsforsikring).

---

Klageren K tegnede gennem pengeinstituttet P i december 1989 en forsikring i forsikringsselskabet A. Forsikringen, der var tilknyttet K's pensionsordning, indeholdt en invalidepension på 50.000 kr. årligt. Samtidig blev K's forsikring i forsikringsselskabet T med en invaliderente på 60.000 kr. årligt stillet i bero.

I august 1992 pådrog K sig en skade, der medførte, at K måtte opgive sin hidtidige beskæftigelse. K modtog herefter invaliditetsydelse fra A og T på henholdsvis 50.000 kr. og 10.000 kr. årligt. A standsede i september 1994 udbetalingen med henvisning til, at K, der nu var under revalidering, ikke var tilkendt offentlig førtidspension. K oplyste under sagen, at T fortsatte udbetalingen indtil endt revalidering.

I august 1995 fastslog Ankenævnet for Forsikring, at A i henhold til forsikringsbetingelserne havde været berettiget til at gøre fortsat udbetaling betinget af, at K blev tilkendt offentlig førtidspension.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at erstatte den invaliditetsydelse, K havde mistet ved at skifte fra forsikringsselskabet T til A.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"P har oplyst, at K overgav sin police i T til P med henblik på, at P kunne vurdere, om en forsikring hos A ville give K samme dækning som den, der var givet i forsikringen hos T. Det bemærkes herved, at det må antages, at P havde et samarbejde med A. Ankenævnet finder, at P herved påtog sig at yde K professionel rådgivning vedrørende et forsikringsforhold, der var tilknyttet en pensionsordning oprettet hos P. Det må endvidere lægges til grund, at P ved den skete rådgivning tilkendegav over for K, at hans dækningsmuligheder ikke ville blive forringet ved et skifte fra T til A, og at K på dette grundlag besluttede sig for at skifte forsikring. Efter Forsikringsankenævnets kendelse lægges det til grund, at et forsikringsvilkår, der begrundede, at A kunne undlade at fortsætte udbetalingen af invalidepensionen, ikke fandtes i forsikringen med T.



På det således foreliggende grundlag finder Ankenævnet, at P's rådgivning over for K har været mangelfuld, og at P derfor er erstatningsansvarlig for det tab, som skyldes, at forsikringsbetingelserne i A afviger fra forsikringsbetingelserne i T. Dette indebærer, at P må anses som ansvarlig i det omfang, T efter sine forsikringsbetingelser ville være forpligtet til at udbetale forsikringsydelser, som der ikke er pligt til at udbetale efter forsikringsbetingelserne hos A. Eventuelle kulancemæssige udbetalinger fra T kan således ikke medføre, at der foreligger et erstatningsberettiget tab. Ankenævnet kan ikke tage stilling til, om betalingerne fra T eller en del af disse er sket, uden at T har været forpligtet hertil."

I kendelsens konklusion bestemtes det, at P skulle betale K "en erstatning for det tab, der skyldes, at K's rettigheder i henhold til betingelserne vedrørende forsikringen i A afviger fra rettighederne i henhold til betingelserne vedrørende forsikringen i T."

0-0-0

Kendelse afsagt den 2. april 1997 i sag nr. 960289 (Forrentning af konti med betydeligt indestående tilhørende en senil dement).

---

Den 12. juli 1995 døde pengeinstituttets P's kunde A. A blev 93 år. Ved sin død havde A en grundkonto og en aktionærkonto hos P. Af sagen fremgik, at kontienes saldi havde udviklet sig således:

|          | <u>Grundkonto</u> | <u>Aktionærkonto</u> |
|----------|-------------------|----------------------|
| 31.12.91 | 149.381,34        | 242.274,88           |
| 31.12.92 | 115.446,13        | 251.277,56           |
| 31.12.93 | 283.989,70        | 263.411,35           |
| 31.12.94 | 931.368,87        | 268.793,84           |

Fra 1989 havde grundkontoens forrentning fulgt forrentningen af indlånsmidler med 3 måneders opsigelse, uagtet kontoen var en anfordringskonto. Om kontienes rentesats oplyste P i øvrigt:

|          | <u>Grundkonto</u> | <u>Aktionærkonto</u> |
|----------|-------------------|----------------------|
| 31.12.91 | 4,0%              | 6,25%                |
| 31.12.92 | 3,5%              | 6,25%                |
| 31.12.93 | 0,5%              | 2,75%                |
| 31.12.94 | 1,0%              | 1,5%                 |

A havde hos afdelingen et værdipapirdepot, hvis indhold bortset fra nominelt 10.000 aktier i P, bestod af obligationer. Udviklingen af kursværdien af depotets obligationer havde været:

|           |                  |
|-----------|------------------|
| 31.12.91: | 1.004.658,00 kr. |
| 31.12.92: | 1.057.487,50 kr. |
| 31.12.93: | 1.004.159,00 kr. |
| 31.12.94: | 408.323,50 kr.   |

A's seneste køb til depotet var foretaget i oktober 1992 ved køb af nominelt 200.000 kr. Danske Stats 10% 1994. I 1993 fik A udtrukket nominelt 70.000 kr. og i 1994 497.000 kr., heri medregnet de i oktober 1992 købte obligationer. I 1995 fik A udtrukket 91.000 kr.

A havde den 19. oktober 1992 underskrevet en fuldmagt til RI, der var en af A's arvinger. Ifølge fuldmagten kunne RI på A's vegne disponere over indeståendet på A's konti hos P.

P rettede ved skrivelse af 3. juni 1994 henvendelse til A vedrørende forrentningen af A's indestående hos P. P tilbød A at indskyde beløb på en "pluskonto", hvorved A ville opnå en rente på 5% på indestående over 100.000 kr. Beløbet ville kunne hæves uden varsel.

Efter A's død overførte P 1 mio. kr. til en konto med en rentesats på 2% svarende til satsen for advokat klientkonti.

A's dødsbo indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at yde en rentekompensation.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnets flertal boets påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at der påhviler et pengeinstitut en almindelig pligt til som led i rådgivning af kontohavere med et indestående på lavt forrentede konti af en størrelsesorden som i nærværende sag til at henlede sådanne kontohaveres opmærksomhed på alternativ placering af kontienes indestående.

P opfyldte for så vidt denne pligt ved at sende skrivelsen af 3. juni 1994 til A. Det lægges imidlertid til grund, at P var bekendt med, at A var stærkt dement, og at der af denne grund var givet et familiemedlem fuldmagt til at disponere over hendes konti. P burde derfor have sikret sig, at fuldmægtigen var bekendt med det råd, der blev givet A ved skrivelsen af 3. juni 1994, f.eks. ved at sende fuldmægtigen en kopi af skrivelsen. Dette ses efter de foreliggende oplysninger ikke at have være tilfældet. Det er nærliggende at antage, at fuldmægtigen - såfremt denne havde været bekendt med skrivelsen af 3. juni 1994 - ville have medvirket til, at indeståendet på A's grundkonto og aktionærkonto var blevet forrentet i overensstemmelse med det tilbud, der var indeholdt i skrivelsen. Vi stemmer derfor for, at P bør yde boet en rentekompensation, der fastsættes som nedenfor bestemt."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder ikke, at der er udvist fejl eller forsømmelser ved P's rådgivning i nærværende sag. P har opfyldt sine forpligtelser ved at henlede kontohavernes opmærksomhed på alternative placeringsmuligheder.

Vi finder endvidere ikke, at P uden udtrykkelig aftale havde været berettiget til at fremsende korrespondance m.v. til andre end kontohaveren.

Som sagen er forelagt Ankenævnet, måtte P i øvrigt gå ud fra, at familien af egen drift tog vare på afdødes interesser. Vi lægger herved navnlig vægt på, at arvingen PSC i marts 1991 selv var med til mødet i P's afdeling,<sup>1</sup> hvortil kommer, at heller ikke RI, der fast kom i banken hver måned, på noget tidspunkt har fundet anledning til at tage forrentningen af afdødes indestående op til drøftelse med P. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

I kendelsens konklusion bestemtes, at P skulle yde boet en rentekompensation, således at boet blev stillet som om indeståenderne på A's grundkonto og aktionærkonto havde været overført til en pluskonto pr. 10. juni 1994.

0-0-0

Kendelse afsagt den 12. marts 1997 i sag nr. 960313 (Spørgsmål om dækning på gruppeforsikring tilknyttet kapitalpensionskonto, forsikringsbegivenhedens indtræden).

---

Klageren K oprettede i 1988 en kapitalpensionskonto hos pengeinstituttet P. Det fremgik, at der månedligt skulle overføres 200 kr. til kapitalpensionskontoen, ligesom der skulle tegnes en gruppelivsforsikring i Forenede Gruppeliv med dødsfalds- og invaliditetsdækning. Af et forsikringsbevis, som K modtog, fremgik,

<sup>1)</sup> Henvendelsen i afdelingen havde baggrund i, at A mente at være meget fattig og uden midler til køb af mad.

at forsikringsdækningen ophørte i tilfælde af, at indbetalingen til kapitalpensionsordningen blev mindre end 2.400 kr. årligt. Ved nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 på grund af sygdom eller ulykkestilfælde udbetaltes en invalidesum. Endvidere var anført, at såfremt K blev tilkendt offentlig pension på grundlag af mindst 2/3 invaliditet, ville der blive udbetalt en invalidesum på 50% dødsfaldssummen.

Indbetalingerne til kapitalpensionsordningen blev trukket på K's erhvervskassekredit hos P. Kredittens maksimum var på 50.000 kr.

Af et kontoudskrift for kassekreditte pr. 6. februar 1991 fremgik, at kassekreditte var i overtræk, idet saldoen var på ca. 87.000 kr. (negativ).

P oplyste, at den stående ordre om overførsel af 200 kr. månedligt til kapitalpensionskontoen blev slettet med virkning fra den 1. februar 1991. K modtog ikke særskilt meddelelse herom. Kassekreditte overgik senere i 1991 til inkasso.

P oplyste yderligere, at der i januar 1992 til K var fremsendt en meddelelse om ophør af gruppelivsforsikring, medmindre K oprettede en stående ordre om indbetaling på minimum 2.400 kr. årligt.

I slutningen af 1992 fik K en blodprop. Den 30. august 1993 tilkendtes K mellemste førtidspension, idet K's erhvervsevne ansås for at være nedsat med omkring 2/3. Ansøgningen om førtidspension var indgivet den 26. februar 1993.

P afviste efter K's anmodning om dækning, at der kunne ske udbetaling fra gruppelivsforsikringen med henvisning til, at forsikringsdækningen var ophørt som følge af, at der ikke var foretaget indbetaling af 2.400 kr. årligt på kapitalpensionskontoen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at udbetale dækning i henhold til gruppelivsforsikringen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Indbetalingerne til K's kapitalpensionskonto ophørte i begyndelsen af 1991. Af pkt. 4 i forsikringsorienteringens afsnit om forsikringsdækningens ophør følger, at forsikringsdækningen herefter ophørte ved udgangen af 1992. Det bemærkes herved, at indeståendet på kontoen var tilstrækkeligt til at dække forsikringspræmierne frem til dette tidspunkt. Det kan ikke tillægges betydning, at afdelingen i den skrivelse, som i januar 1992 blev udsendt til indehavere af kapitalpensionskonti med tilknyttet gruppeforsikring, som i 1991 ikke havde indbetalt mindstebeløbet på 2.400 kr., fejlagtigt anførte, at forsikringsdækningen ville opføre pr. 30. juni 1992.

Efter de foreliggende oplysninger om, at K blev syg i 1991 og i slutningen af 1992 blev ramt af en blodprop, sammenholdt med, at ansøgningen om tilkendelse af førtidspension blev indgivet den 26. februar 1993, lægger Ankenævnet til grund, at den sygdom og nedsættelse af erhvervsevnen, som begrundede tilkendelsen af mellemste førtidspension, allerede var opstået inden udgangen af 1992. Forsikringsbegivenheden må herefter anses for indtrådt i forsikringstiden, jf. herved også forsikringsaftalelovens § 120. Det i forsikringsorienteringen under "Forsikringssum ved invaliditet" anførte kan ikke forstås således, at forsikringsbegivenheden først indtræder ved tilkendelse af offentlig pension, men må forstås som en bestemmelse om, at tilkendelse af offentlig pension er en betingelse for udbetaling af invalidesummen.

Da K efter det anførte har krav på udbetaling af gruppeforsikringens invalidesum, tages hans påstand herom til følge, idet bemærkes, at udbetalingen skal ske til kapitalpensionskontoen."

Kendelse afsagt den 11. februar 1997 i sag nr. 960349 (Kautionsist ikke bundet af beløbsubegrænset alskyldserklæring).

---

Klageren K's ægtefælle Æ, der drev selvstændig vognmandsvirksomhed, fik i september 1985 bevilget en kassekredit på 250.000 kr. af pengeinstituttet P. K kautionerede ved særskilt kautionsdokument, hvorefter K indestod som selvskyldnerkautionist til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som Æ havde eller senere måtte få over for P.

Kassekrediten blev senere forhøjet flere gange, senest i maj 1990 til 750.000 kr., ligesom P i 1989 ydede Æ et lån på 86.000 kr., som i sommeren 1992 blev forhøjet til ca. 74.000 kr.

I 1993 afslog P at stille yderligere kredit til rådighed for Æ, som herefter overførte vognmandsvirksomheden til et af Æ delvist ejet anpartsselskab.

Den 13. oktober 1994 gjorde P kautionsforpligtelsen gældende over for K med henvisning til, at engagementet med Æ var opsagt. P opgjorde K's kautionsforpligtelse til i alt ca. 905.000 kr.

P anlagde i august 1996 sag mod K med påstand om betaling af kautionsforpligtelsen. Sagen blev udsat på forelæggelse for Ankenævnet.

For Ankenævnet nedlagde K påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K ikke hæftede i henhold til kautionsdokumentet, subsidiært at hæftelsen alene udgjorde 250.000 kr. med tillæg af renter og omkostninger i forhold hertil.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand delvis til følge.

Ankenævnets bemærkninger var således:

"Selvskyldnerkautionserklæringen blev underskrevet af K den 26. september 1985 i forbindelse med, at P ydede K's ægtefælle en kassekredit på 250.000 kr. Kreditten blev ydet til brug for ægtefællens vognmandsvirksomhed, hvor K indtog stillingen som bogholder.

Ankenævnet finder ikke godtgjort sådanne omstændigheder, som kan føre til, at K ikke er bundet af den afgivne kautionserklæring. K's principale påstand tages derfor ikke til følge."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder det ikke godtgjort, at P i forbindelse med underskrivelsen af kautionserklæringen udtrykkelig præciserede over for K, at hun efter indholdet af erklæringen også herved kautionerede for en eventuel udvidelse af kreditten eller andre engagementer, som senere måtte blive stillet til rådighed for ægtefællen, og vi lægger til grund, at P ikke underrettede K som kautionist om de udvidelser af K's ægtefælles engagement, som man bevilgede de følgende fem år. Vi finder på denne baggrund, at K's kautionserklæring alene kan gøres gældende for et beløb svarende til kassekreditens størrelse på tidspunktet for kautionserklæringens underskrivelse eller 250.000 kr., hvortil kommer kassekreditrente fra den dato, hvor kassekreditten blev opsagt over for debitor."

To medlemmer udtalte:

"Den af K underskrevne kautionserklæring omfatter efter sin ordlyd enhver forpligtelse, som debitor "nu har og senere måtte få" over for P. Herefter, og idet vi finder, at det kan lægges til grund, at K som ægtefælle til debitor og bogholder i dennes virksomhed har været bekendt med debtors økonomiske forhold og udviklingen i dennes engagement med P, finder vi ikke grundlag for at tilsidesætte den af K afgivne erklæring."



Kendelse afsagt den 11. februar 1997 i sag nr. 960331 (Spørgsmål om udbetaling til kontohaver uden samtidig fraskrivning i bog).

---

For klageren K, der var født i 1963, blev der på et tidspunkt i 1960'erne oprettet en børneopsparingskonto i et pengeinstitut, der fusionerede til det indklagede pengeinstitut P.

K og hans forældre, som havde oprettet kontoen, flyttede i 1971 til Italien, hvorfra K's mor i 1995 vendte tilbage til Danmark.

K's mor anmodede i september 1995 P om at udbetale indeståendet på børneopsparingskontoen, idet kontoens bankbog forevistes. Af bogen fremgik det, at denne var ajourført sidste gang i august 1981, hvor saldoen var 17.035,19 kr. Bindingsperioden udløb den 20. februar 1984. Bogen havde påtegning om, at udbetaling kunne ske til ihændehaveren. Det fremgik ikke af bogen, at dens pålydende ikke var bevis for størrelsen af det beløb, der stod på kontoen, jf. bank- og sparekasselovens § 40, stk. 3.

P afviste at udbetale bogens saldo.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at opføre og udbetale kontoen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K's fordring på P om betaling af kontoens indestående i henhold til bankbogen er alene undergivet den 20-årige forældelse i Danske Lovs 5-14-4. Der er derfor ikke indtrådt forældelse for så vidt angår indeståendet på 17.035,19 kr. pr. 18. august 1981. Renter af dette beløb er imidlertid omfattet af den 5-årige forældelse i forældelsesloven af 1908, § 1, stk. 1, nr. 2.

Afstemplingen på 17.035,19 kr. i klagerens bankbog tjener som bevis for indskud på kontoen, jf. gældsbrevslovens § 32. Bankbogen er ikke forsynet med en påtegning om, at bogens pålydende ikke er bevis for størrelsen af det beløb, der står på kontoen, jf. bank- og sparekasselovens § 40, stk. 3. Ankenævnet finder på den baggrund, at P har bevisbyrden for, at indeståendet er udbetalt til K eller en eventuelt anden berettiget person uden samtidig afskrivning i bankbogen. Herved bemærkes, at P, såfremt bankbogen var bortkommet, kunne have påset, at denne blev mortificeret, jf. bank- og sparekasselovens § 42, forinden en eventuel udbetaling fandt sted."

0-0-0

Kendelse afsagt den 17. april 1997 i sag nr. 960392 (Ejerskifte, tidspunkt for frigivelse af nettoprovenu ved omprioritering).

---

Klageren K solgte i juni 1996 sin ejerlejlighed til overtagelse pr. 1. juli 1996. Købesummen på 635.000 kr. skulle bl.a. berigtiges ved, at køberen overtog et nyt kontantlån i Nykredit på 174.000 kr.

Den 26. juli 1996 indgik K aftale med pengeinstituttet P om hjemtagelse af Nykreditlånet og indfrielse af to eksisterende lån. Nykreditlånet blev hjemtaget den 1. august 1996 mod P's garanti. Den 23. september 1996 frigav Nykredit P's garanti. K havde den 18. august 1996 anmodet P om at afregne provenuet af omprioriteringen.

Den 5. november 1996, hvor P havde modtaget meddelelse fra den berigtigende advokat om, at skødet var lyst uden anmærkninger, overførte P provenuet på ca. 38.000 kr. til K's konto i et andet pengeinstitut. K havde forinden - den 10. oktober 1996 - indbragt sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at frigive omprioriteringskontoen og erstatte K's tab som følge af misligholdelse af omprioriteringsaftalen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter indholdet af omprioriteringsaftalen var P ikke forpligtet til at udbetale nettoprovenuet af omprioriteringen til K forud for den 23. september 1996, da Nykredit frigav P's garanti. På den anden side var P ikke i medfør af omprioriteringsaftalen berettiget til at tilbageholde indeståendet på omprioriteringskontoen efter dette tidspunkt.

Nettoprovenuet af en omprioritering gennemført ved optagelse af et ejerskiftelån i sælgers navn kan ikke anses for deponeret til sikkerhed for handelens gennemførelse, med mindre sælgeren udtrykkeligt har accepteret dette. P burde derfor, såfremt man anså sig for forpligtet til at varetage køberens eventuelle interesser, efter modtagelsen af K's skrivelse af 18. august 1996 have forespurgt den berigtigende advokat, om K havde påtaget sig en sådan deponering og i tilfælde af en bekræftende besvarelse have anmodet om dokumentation herfor. Det må lægges til grund, at en sådan dokumentation ikke kunne gives i det foreliggende tilfælde, og at dette kunne have været afklaret inden den 23. september 1996.

Ankenævnet finder herefter, at indeståendet på omprioriteringskontoen burde have været udbetalt til K den 24. september 1996. Der er efter det oplyste ikke grundlag for at antage, at K har lidt andet tab end rentetab.

P bør herefter foretage en opgørelse af omprioriteringskontoen pr. 24. september 1996 (inkl. debitering af omprioriteringsgebyr) og forrente det opgjorte beløb med rente efter renteloven fra den 24. september 1996 til den 5. november 1996. Den rentegodtgørelse, der skal betales til K, udgør det således fremkomne beløb med fradrag af det udbetalte beløb på 38.019,55 kr."

Kendelse afsagt den 25. marts 1997 i sag nr. 960398 (Forrentning, kombineret ejerskifte- og forhåndslån indsat på sikringskonto frem for på udlægskredit).

---

Klageren K købte den 1. november 1995 en fast ejendom for 300.000 kr. kontant. Nykredit afgav som forhåndslån et tilbud om et kontantlån på 300.000 kr., idet lånet omfattede ejerskiftebelåning for 180.000 kr. og lån til ombygning for 120.000 kr.

Pengeinstituttet P ydede K en udlægskredit på 310.000 kr. i henhold til kreditkontrakt af 3. november 1995. Renten var p.t. 13,5% p.a. K underskrev i samme forbindelse en håndpanterklæring, hvorefter indeståendet på en sikringskonto skulle tjene til sikkerhed for engagementet med P. Købesummen på 300.000 kr. overflyttedes herefter fra udlægskreditten til sælger.

Den 24. november 1995 udbetalte Nykredit i henhold til P's forhåndslånsgaranti kontantlånet, hvis provenu på 297.555 kr. blev indsat på sikringskontoen. Sikringskontoen blev forrentet med 0,5% p.a.

Den 5. december 1995 anmode P Nykredit om nedskrivning af forhåndslånsgarantien, idet P henviste til, at der forelå anmærkningsfrit pantebrev vedrørende kontantlånet. P anmodede om en nedskrivning af garantien til 131.082 kr., svarende til ombygningsdelen af lånet på 120.000 kr. med tillæg af et års ydelse.

Den 9. januar 1996 frigav Nykredit forhåndslånsgarantien, idet P havde underskrevet en tilbageholdelseserklæring på 132.000 til Nykredit. P overflyttede herefter 165.550 fra sikringskontoen til udlægskreditten, hvorefter indeståendet på sikringskontoen udgjorde 132.000 kr.

I forbindelse med at K i april/maj 1996 foretog en omprioritering af ejendommen, hvorved Nykreditlånet blev indfriet, frigav Nykredit P's tilbageholdelseserklæring. P opgjorde herefter sikrings-

kontoen og overførte indeståendet til udlægskrediten. Det fremgik, at sikringskontoen under sagens ekspedition var krediteret i alt 635,86 kr. i rente, mens udlægskrediten var debiteret i alt 13.760 kr. i rente.

K indbragte sagen fro Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale 12.500 kr. med tillæg af rente fra den 13. maj 1996.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"P bevilgede udlægskrediten på 310.000 kr. uden sikkerhed i den købte ejendom og opnåede samlet ikke større sikkerhed for henholdsvis kreditten og garantistillelsen over for Nykredit ved at indsætte provenuet af forhåndslånet på en sikringskonto frem for at indsætte det på udlægskrediten til nedbringelse af denne. Ankenævnet finder derfor, at P straks ved hjemtagelsen af lånet i Nykredit burde have indsat provenuet på udlægskrediten, og at P bør godtgøre K det rentebeløb, K ville have sparet, såfremt dette var sket. Beløbet findes som påstået at burde forrentes fra den 13. maj 1996."

0-0-0

Kendelse afsagt den 24. februar 1997 i sag nr. 960402 (Dankort, spørgsmål om meddelelse om bortkomst af kort tilknyttet ægtefælles konto).

---

Klageren K havde hos pengeinstituttet P en konto, til hvilken der var der tilknyttet et internt hævekort. Endvidere havde K et dankort tilknyttet sin ægtefælles konto hos P.

Den 12. september 1996 kl. ca. 16.15 kontaktede K telefonisk P vedrørende bortkomst af sin pung. Ifølge K meddelte hun, at pun-

gen var blevet stjålet "med dankort og det hele"; P anførte, at K havde meddelt, at pung "med kort og det hele" var blevet stjålet.

På baggrund af K's henvendelse spærrede P straks K's interne hævekort, men ikke K's dankort.

Den følgende dag konstaterede K og ægtefællen, at der var foretaget uberettigede hævnninger på ægtefællens konto, hvorefter dankortet blev spærret kl. 9.35.

Af sagen fremgik, at K's dankort var blevet misbrugt ved hævnninger på 2.000 kr. foretaget den 12. september 1996 kl. 15.28 samt tre hævnninger den 13. september 1996 i tidsrummet kl. 00.03 til 00.08 for i alt 7.000 kr.

P meddelte K, at P fandt, at K hæftede for 8.000 kr. af misbruget som følge af, at kortet først var spærret den 13. september 1996 kl. 9.35.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at anerkende, at K ikke hæftede for misbruget.

P nedlagde påstand om principalt frifindelse, subsidiært således at K i hvert fald hæftede for 1.200 kr. af misbruget.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet P's subsidiære påstand til følge.

Flertallet udtalte:

"Vi lægger til grund, at K under telefonsamtalen enten direkte meddelte, at hendes dankort var stjålet, eller at hun i hvert fald udtrykte sig således, at P burde undersøge, om hun havde dankort hos P, der skulle spærres. P findes at være nærmest til at bære risikoen for, at man ikke herefter fandt frem til, at hun havde fået udleveret et dankort i afdelingen, således at det kunne spærres.

Vi stemmer herefter for, at K alene hæfter for 1.200 kr. af den uberettigede hævning på 2.000 kr., som blev foretaget inden K's henvendelse til P, jf. betalingskortlovens § 21, stk. 1."

Mindretallet udtalte:

"Det fremgår af sagen, således som denne er forelagt Ankenævnet, at det ikke blev oplyst, at K havde dankort og pin-kode til ægtefællens konto hos P.

Vi finder under disse omstændigheder, at K havde været den nærmeste til at give P denne oplysning, der ville have afstedkommet en nærmere søgning med det resultat, at det til ægtefællens konto tilknyttede dankort ville være blevet spærret. Vi stemmer derfor for, at P's påstand om frifindelse tages til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 23. juni 1997 i sag nr. 960465 (Betalingsoverførsel, spørgsmål om ansvar for manglende udbetaling af bankcheck trukket på udenlandsk pengeinstitut).

---

I september 1994 købte klageren K, der var indisk statsborger og da bosat i Danmark, en fast ejendom i Indien. Købesummen skulle erlægges med en udbetaling på 200.000 INR og ni efterfølgende månedlige ydelser à 80.000 INR, første gang den 15. november 1994.

K købte den 18. oktober 1994 af pengeinstituttet P en bankcheck på 80.000 INR (svarende til ca. 15.500 DKK). K var anført som beløbsmodtager; checken var trukket på den Indiske bank S i Bombay. Den ene af de to medarbejdere hos P, der underskrev checken var ikke optaget i P's seneste underskriftsfortegnelse.

K fremsendte checken til sin bankforbindelse i Indien, pengeinstituttet D, som videresendte checken til D's afdeling i Bombay med henblik på indløsning i S.

S afviste den 7. november 1994 at honorere checken og returnerede samme dag denne til D's afdeling i Bombay. Afvisningen var begrundet med forhold omkring udstederens underskrifter.

Efter at D's afdeling i Bombay havde returneret checken til D, fremsendte D pr. kurer checken til K i Danmark. K oplyste, at han modtog checken den 20. november 1994. I mellemtiden havde S - den 9. november 1994 - henvendt sig til P's afdeling for udenlandske checks med anmodning om bekræftelse af underskrifterne på checken. P's afdeling for udenlandske checks bekræftede straks checkens gyldighed og bemyndigede S til at honorere checken.

Den 22. november 1994 henvendte K sig til i den afdeling af P, som havde udstedt checken, og afdelingen udstedte en erstatningscheck til K.

Under en rejse til Indien forsøgte K den 30. november 1994 forgæves at opnå en ordning med sælgeren af ejendommen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at betale en erstatning på 57.506 kr. Beløbet vedrørte udbetalingen på ejendommen omregnet til 39.700 kr. med tillæg af udgifter til flyrejse på 17.806 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmer 3-2 tog Ankenævnet K's påstand delvis til følge. Ankenævnets bemærkninger var sålydende:

"Årsagen til, at checken ikke blev honoreret af S var den mangelfulde underskrift. Ankenævnet finder derfor, at P var ansvarlig for, at checken ikke blev honoreret. Trassatbankens reaktion på den mangelfulde underskrift kan efter Ankenævnets opfattelse ikke



anses som en sådan fejl eller forsømmelse, at den kan fritage P for ansvar i medfør af pkt. 7 i P's forretningsbetingelser.<sup>2</sup>

Det lægges til grund, at K ikke i forbindelse med udstedelsen af checken havde gjort P opmærksom på, at checkbeløbet skulle anvendes til et afdrag på købesummen vedrørende en ejendomshandel, og at en manglende honorering ville kunne indebære, at ejendomshandelen ville blive ophævet med et betydeligt tab til følge."

3 medlemmer udtalte herefter:

"Vi finder, at størrelsen af erstatningen derfor bør begrænses og stemmer for, at den erstatning, der tilkommer K, fastsættes til 20.000 kr."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder efter det anførte, at K ikke har krav på erstatning, hvorfor vi stemmer for at klagen ikke tages til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 17. april 1997 i sag nr. 960478 (Spørgsmål om modtagende pengeinstituts tilsagn om refusion af tidligere långivers indfrielsesgebyr, home-banking m.m.).

---

Klageren K blev i december 1995 kunde i pengeinstituttet P's fjernserviceafdeling. P ydede K en kassekredit på 25.000 kr., ligesom et billån på ca. 70.000 kr. overførtes fra et finansieringsselskab til P. Ved overførslen beregnede selskabet et indfrielsesgebyr på 750 kr. Omkring samme tidspunkt annoncerede P om oprettelse af kundeforhold i fjernserviceafdelingen. Det fremgik af annonceringen, at P "betaler alle omkostninger i forbindelse med overflytning" til P.

---

<sup>2)</sup> Hvorefter P var uden ansvar for mulige fejl og forsømmelser begået af den af P valgte udenlandske forretningsforbindelse.

K blev tilsluttet P's telefonservice og home-banking-system. Den 30. september 1996 blev K debiteret 15 kr. for bestilt kontoudskrift. K anførte, at han ikke havde bestilt, men blot foretaget et opkald til telefonservice, hvor det meddeltes ham, at han ville få tilsendt kontoudtoget.

I november 1996 overførte K kundeforholdet til et andet pengeinstitut. P debiterede i denne forbindelse et gebyr på 250 kr., der var P's årlige husstandsgebyr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at refundere gebyrerne på 750 kr., 250 kr. og 15 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand delvis til følge med disse bemærkninger:

"Af P's annoncering fra omkring december 1995 fremgår, at P "betaler alle omkostninger i forbindelse med overflytning" til P. Ankenævnet finder, at K med føje måtte forstå dette således, at P også ville refundere et eventuelt gebyr for ekstraordinær indfrielse af et lån, der skulle overflyttes til P. Ankenævnet finder derfor, at P bør godtgøre K det indfrielsesgebyr på 750 kr., som den tidligere långiver beregnede sig. K findes, selv om han ikke måtte have rejst kravet tidligere, ikke som følge af passivitet at have fortabt sin ret hertil.

Efter det foreliggende finder Ankenævnet det ikke godtgjort, at K i september 1996 bestilte en kontoudskrift. P bør derfor godtgøre K det herfor opkrævede gebyr på 15 kr.

Ankenævnet lægger til grund, at K forud for kundeforholdets etablering var bekendt med kundegebyret på 250 kr. årligt. Efter det af P oplyste lægges det endvidere til grund, at gebyret opkræves ultimo året for det forløbne kalenderår. Nævnet finder, at P i forbindelse med overførsel af en kundes engagement til et andet

pengeinstitut alene er berettiget til at beregne sig en forholds-  
mæssig del af gebyret for det løbende kalenderår, for K's vedkom-  
mende for 11 måneder. P bør derfor godtgøre K 1/12 af gebyret  
eller 20,83 kr. P bør efter det anførte i alt betale 785,83 kr.  
til K."

0-0-0

Kendelse afsagt den 12. marts 1997 i sag nr. 960489 (Ankenævnets  
kompetence vedrørende selskab ejet af de danske pengeinstitutter  
i forening).

---

K underskrev i juli 1995 i Mexico en kontrakt om køb af en time  
share andel i en lejlighed. K havde et VISA-dankort tilknyttet en  
konto i sit pengeinstitut. I forbindelse med købet underskrev K  
en nota på 5.050 USD fremdateret til den 3. september 1995.

I august 1995 forsøgte K at annullere købet af time share ande-  
len. K's pengeinstitut oplyste, at autorisation til en betaling  
på 5.050 USD efter den 27. august 1995 ville blive afvist på  
grund af beløbets størrelse.

Den 7. september 1995 rettede betalingsmodtageren en autorisa-  
tionsforespørgsel til selskabet S, der på pengeinstitutternes  
vegne foretager betalingstransaktioner vedrørende udlandet. S  
meddelte beløbsmodtageren en autorisationskode, hvorefter tran-  
saktionen blev gennemført og beløbet hævet fra K's konto. På  
grund af en fejl i S's autorisationssystem var en udvidet brugs-  
mulighed til K's konto, som skulle have været slettet den 27.  
august 1995, ikke bortfaldet automatisk.

K indbragte i første omgang en klage mod sit pengeinstitut for  
Ankenævnet med påstand om, at pengeinstituttet skulle overtage  
lejligheden eller yde erstatning. Ved Ankenævnets kendelse af 6.  
juni 1996 blev klagen ikke taget til følge. K indbragte herefter

en klage for Ankenævnet mod S med påstand om, at S blev tilpligtet at betale erstatning.

S nedlagde påstand om afvisning, idet S anførte, at S ikke var et pengeinstitut eller et datterselskab af et sådant.

Ankenævnet besluttede med følgende bemærkninger, at sagen kunne realitetsbehandles:

"Ankenævnet finder, at S, der er et aktieselskab ejet af de danske pengeinstitutter i forening, må anses for omfattet af udtrykket "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber" i vedtægternes § 2, stk. 1, 1. pkt., og at nævnet derfor har kompetence til at behandle klager over S. Det bemærkes herved, at nævnet tidligere uden indsigelse har behandlet klager over Euro-card Danmark A/S, der er et datterselskab af S.

VISA-dankort udstedes af pengeinstitutterne, medens S handler som selvstændig medhjælper for disse. Kundeforholdet består således mellem kortindehaveren og det udstedende pengeinstitut, og klager må derfor i almindelighed rettes mod dette. Det forhold, at der ikke består noget egentligt kundeforhold mellem kortindehaveren og S, udelukker imidlertid ikke, at Ankenævnet kan behandle klager over S, som støttes på, at der er begået fejl af denne."

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 960495 (Kurssikring af et eksisterende lån, der skulle indfries i forbindelse med en kontanthandel).

---

Pengeinstituttet P's U afdeling modtog den 30. juli 1996 en købsaftale, hvorefter klagerne K solgte en fast ejendom til overtagelse pr. 1. november 1996. Købesummen på 1.081.000 kr. skulle berigtiges kontant ved deponering af 50.000 kr. hos mægler og

1.031.000 kr. hos P's R afdeling. K ønskede, at P gennemgik købsaftalen.

Købsaftalen blev underskrevet af begge parter den 31. juli 1996. I forbindelse med handlen skulle blandt andet indfries et kontantlån med en obligationsrestgæld på ca. 885.000 kr.

En af de følgende dage drøftede P telefonisk købsaftalen med K. Ifølge P gjorde en medarbejder opmærksom på, at K's bankforbindelse var angivet forkert, idet det skulle være P's afdeling i U. Samtidig forklarede medarbejderen, at K ikke kunne kurssikre salgssummen, da der var tale om en kontanthandel. Der kunne endvidere først rådgives om kurssikring af de prioriteter, der skulle indfries, når en bindende aftale var indgået, samt når P modtog restgældskvitteringer. Ifølge K havde mægleren gjort opmærksom på, at det ville være klogt at kurssikre det realkreditlån, der skulle indfries, hvorfor K ringede til P herom; medarbejderen svarede prompte, at der ikke skulle kurssikres, da der var tale om en kontanthandel.

K skiftede efterfølgende til andet pengeinstitut, som foretog indfrielsen af eksisterende lån.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale 17.340 kr., som K opgjorde som det tab, der var opstået ved, at der ikke var sket kurssikring af det eksisterende realkreditlån.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet K's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"K var kunder i P's U afdeling og anmodede den 30. juli 1996 en medarbejder i afdelingen om at gennemgå den endnu ikke underskrevne aftale vedrørende salget af deres ejendom. Der er enighed

om, at købsaftalen kort tid efter, formentlig den 1. august, blev drøftet telefonisk mellem K og P's medarbejder. Der var nu indgået en bindende aftale, og det må lægges til grund, at det på dette tidspunkt var hensigten, at beløbet på 1.031.000 kr. af køberne senest den 30. oktober 1996 skulle deponeres i P's U afdeling, og at denne herefter af det deponerede beløb skulle forestå indfrielsen af de eksisterende hæftelser. På denne baggrund finder vi det godtgjort, at P's medarbejder enten - som hævdet af K - har udtalt, at der slet ikke opstod noget spørgsmål om kurssikring, eller i hvert fald ikke på fyldestgørende måde har oplyst K om det tilrådelige i at kurssikre indfrielsen af lånet i Realkredit Danmark.

Vi finder derfor, at P er erstatningsansvarlig for det tab, K har lidt som følge af den manglende kurssikring af dette lån. P har ikke gjort indsigelse mod K's opgørelse af tabet, og vi stemmer herefter for at tage K's påstand til følge, idet beløbet findes at burde forrentes som nedenfor bestemt."

2 medlemmer udtalte:

"Der foreligger modstridende forklaringer om, hvad P's medarbejder under telefonsamtalen udtalte vedrørende spørgsmålet om kurssikring. På denne baggrund finder vi, at en stillingtagen til klagen ville forudsætte en bevisførelse, herunder i form af parts- og vidneforklaringer, som ikke kan ske for Ankenævnet, men i givet fald må finde sted for domstolene. Vi stemmer derfor for at afvise sagen i medfør af vedtægternes § 7, stk. 1."

0-0-0

Kendelse afsagt den 17. april 1997 i sag nr. 960502 (Køb af valuta, indsigelse om kun at have modtaget et mindre beløb end bestilt).

---

Klageren K bestilte den 25. november 1996 200.000 ESP i pengeinstituttet P. K henvendte sig den 29. s.m. til P for udlevering af valutaen. Af en i den forbindelse udstedt valutanta fremgik en pris på 9.431 DKK for P's salg af 200.000 ESP.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtes at betale 100.000 ESP eller modværdien i danske kroner, idet K anførte, at han alene havde fået udleveret 100.000 ESP.

P nedlagde påstand om frifindelse.

P oplyste under sagen, at P den 25. november 1996 udover K's bestilling af valuta havde modtaget en yderligere bestilling på spanske pesetas. Sedlerne blev modtaget fra en central valutakasse den følgende dag. Ved modtagelsen blev sedlerne optalt og fordelt til de pågældende kunder og opbevaret separat på kundens navn. Den kunde, der inden for samme periode fik udleveret pesetas, havde oplyst, at det modtagne beløb var korrekt.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder det ikke godtgjort, at K under ekspeditionen den 29. november 1996 kun fik udleveret 100.000 ESP og ikke som bestilt og anført i valutantaen 200.000 ESP. Det bemærkes herved, at K selv må bære risikoen for, at han ikke straks på stedet kontrollerede det modtagne beløb."

0-0-0

Kendelse afsagt den 17. april 1997 i sag nr. 970009 (Forståelse af aftale om, at renter ikke skulle tilskrives).

---

Den 26. november 1992 underskrev klageren K allonge til et lånedokument vedrørende et lån, der i november 1988 var ydet af pengeinstituttet P med en oprindelig hovedstol på 135.000 kr. Af allongen fremgik, at K anerkendte lånets restgæld på 127.522,24 kr.

med tillæg af restancerenter fra 1. april 1991 til 30. september 1992 på 32.237,70 kr., således at gælden i alt var 159.759,94 kr. Beløbet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 2.500 kr. i 10 måneder årligt. Med en rente på 13% p.a. ville restgælden være afviklet over ca. 165 måneder.

K's ægtefælle havde stillet et ejerpantebrev på 85.000 kr. med pant i en fast ejendom til sikkerhed.

Afviklingen af lånet forløb ikke regelmæssigt, og i foråret 1991, hvor K havde oplyst, at han kunne betale 1.000 kr. månedligt, hvilket P bevilgede, blev lånet internt rentenulstillet.

P oplyste, at i forbindelse med underskrivelsen af allongen i november 1992 blev det aftalt, at gælden fortsat skulle være rentenulstillet, men således at K's ydelser blev anvendt til nedbringelse af hovedstolen og ikke til betaling af renter. Overholdt K afviklingsaftalen, ville P se nærmere på betaling af renterne, når K's økonomi tillod dette. K anførte, at der mundtlig var blevet indgået aftale om, at lånet skulle være rentefrit under afviklingen. På kontooversigter tilsendt K ultimo året fremgik en nedbringelse af lånets saldo svarende til indbetalingerne fra K.

K's ægtefælle solgte i sommeren 1996 den ejendom, hvori ejerpantebrevet på 85.000 kr. havde pant. I forbindelse med frigivelse af ejerpantebrevet opgjorde P gælden til ca. 137.000 kr. og krævede betaling af ejerpantebrevets pålydende med tillæg af renter. K's advokat fremsendte den 20. august 1996 93.122,23 kr. på lånet med forbehold for tilbagesøgning.

Af kontoudskrift pr. 31. december 1996 fremgik, at restgælden forud for indbetalingen af de 93.122,23 kr. og tilskrivning af et tilsvarende beløb i renter var 37.869,77 kr. Af årsoversigt pr. 31. december 1996 fremgik, at restgælden var 36.289 kr., og at der var indberettet renter på 93.122,23 kr.



Ved skrivelse af 3. januar 1997 meddelte P K, at da K ikke længere indbetalte på lånet, blev dette opsagt til øjeblikkelig indfrielse. Restgælden blev opgjort til 53.040,11 kr. pr. 30. december 1996.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes principalt at betale forskellen mellem det betalte beløb på 93.122,23 kr. og lånets restgæld ifølge kontoudtog pr. 20. maj 1996 37.869,77 kr. Subsidiært skulle P anerkende ikke at have yderligere krav mod K.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnets flertal K's påstand til følge.

3 medlemmer udtalte:

"Det er ubestridt, at der i forbindelse med K's underskrivelse af allongen af 26. november 1992 blev indgået en mundtlig aftale om, at der fortsat ikke skulle ske rentetilskrivning. I tiden herefter og helt frem til midten af 1996, da spørgsmålet om frigivelse af K's ægtefælles ejerpantebrev blev rejst, modtog K kontoudskrifter og -oversigter, hvorefter det fremgik, at gælden pr. 26. november 1992 eksklusive renter, 127.522,24 kr., løbende blev nedbragt med de betalte ydelser. Vi finder, at K under disse omstændigheder med føje har forstået den indgåede aftale således, at han havde fået tilsagn om rentefrihed - herunder fritagelse for betaling af de pr. 26. november 1992 påløbne renter - under forudsætning af, at afdragsaftalen blev overholdt. Det bemærkes herved, at P er nærmest til at bære risikoen for en eventuel misforståelse.

Efter det anførte lægger vi til grund, at K's gæld til P alene udgjorde 37.869,77 kr. den 20. august 1996, da han under forbehold indbetalte beløbet på 93.122,23 kr. Vi stemmer derfor for at tage K's principale påstand til følge, idet der dog tillige bør tages hensyn til det beløb på 1.579,81 kr., som blev krediteret

kontoen den 7. november 1996, således at det beløb, P skal tilbagebetale, udgør 56.832,27 kr."

2 medlemmer udtalte:

"Vi finder, at K efter indholdet af allongen af 26. november 1992 ikke kunne have nogen berettiget forventning om, at P havde givet afkald på renter, og at P var berettiget til at gøre rentekravet gældende i forbindelse med frigivelsen af K's ægtefælles ejerpan-tebrev. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 970030 (Konto til mindreårig oprettet af faderen, uden at dette var kendt af moderen, der var værge).

---

Primo januar 1997 fremsendte pengeinstituttet P til klageren K's mindreårige søn S, for hvem K alene havde forældremyndigheden, kontoudskrift for en konto i S's navn. Det fremgik, at der månedligt var indbetalt 100 kr. på kontoen, og at der den 7. november 1996 var hævet 7.000 kr.: kontoens saldo var ultimo 1996 1.157,85 kr.

Kontoen var oprettet af S's far i 1994, hvor S var 12 år.

P oplyste, at P i oktober 1996 var blevet tilkoblet Det Centrale Personregister under Indenrigsministeriet, således at adresser automatisk var blevet bragt i overensstemmelse med dette registers adresser. S's konto havde indtil dette tidspunkt været anført med faderens adresse.

K oplyste, at hun ikke forud for modtagelsen af kontoudtoget havde haft kendskab til kontoens eksistens.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 7.000 kr. til S's konto, ligesom P skulle anerkende, at udbetaling fremover alene kunne ske til hende som værge.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Den omhandlede konto er oprettet i S's navn, og det må derfor antages at have været faderens hensigt, at de foretagne indsat-  
telser på kontoen skulle tilfalde S som gaver.

Det må lægges til grund, at hverken S eller K, som alene er værge for S, havde kendskab til kontoens eksistens forud for modtagelsen af kontoudskriften i januar 1997. Ankenævnet finder, at faderen indtil dette tidspunkt har været berettiget til at tilbagekalde sit gaveløfte, jf. aftalelovens § 7. K's påstand om, at P skal tilbageføre den udbetaling til faderen på 7.000 kr., som fandt sted den 7. november 1996, kan derfor ikke tages til følge.

Faderen måtte være klar over, at de på kontoen tilskrevne renter skattemæssigt ville blive henført til S, og måtte bl.a. af denne grund påregne, at S og/eller K - uanset at kontoen var registreret med faderens adresse - ville blive gjort bekendt med kontoen. Ankenævnet finder, at det beløb, som indestod på kontoen i januar 1997, og de senere indsatte beløb på denne baggrund må betragtes som uigenkaldelige gaver til S. Udbetaling af disse beløb kan derfor alene ske til K som værge for S, hvorfor K's påstand herom tages til følge."

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 970034 (Indsigelse mod betaling ved fjernsalg).

---

Klageren K videregav i december 1995 nummeret på sit Visa-/Dankort til en konto hos pengeinstituttet P i forbindelse med køb af modeljernbaneudstyr hos en forretning beliggende i Tyskland.

K afgav tre bestillinger henholdsvis i december 1995, januar og februar 1996. Den 19. februar 1996 modtog K en del af artiklerne i de to første bestillinger samt en restordreliste; betalingen på 229,45 DEM skete samtidig ved træk på K's konto. Ordren i tredje bestilling - en artikel til 159 DEM - var ikke anført på restordrelisten. K antog derfor, at artiklen ikke ville blive efterleveret og købte senere artiklen i en anden forretning for 149 DEM.

Den 10. august 1996 modtog K en forsendelse indeholdende fire artikler fra første bestilling samt artiklen fra tredje bestilling. Prisen på artiklen i tredje bestilling var nu 129 DEM. Det samlede regningsbeløb på 266,59 DEM var via Visa-kortet trukket på K's konto. K ønskede ikke at modtage artiklen til 129 DEM. For de øvrige artikler havde forretningen beregnet sig i alt 2,10 DEM for meget i forhold til forretningens prisliste.

K rettede i august 1996 henvendelse til forretningen, som accepterede returnering af artiklen til 129 DEM. Da K ikke fandt en for ham tilfredsstillende ordning vedrørende forsendelsesgebyret og omkostninger, der var forbundet med returneringen, anmodede han den 26. september 1996 P om tilbageførsel af den samlede betaling på 266,95 DEM.

Den 26. november 1996 krediterede P K's konto 50 kr. til dækning af forsendelsesgebyret på 12,45 DEM.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre 129 DEM og 2,10 DEM med valør den 15. august 1996 samt betale 413,75 kr. til dækning af K's tidsforbrug og positive udgifter ved i forbindelse med sagen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog klagen delvis til følge med følgende bemærkninger:

"Forbrugerombudsmandens retningslinier om fjernsalgstransaktioner er udstedt i medfør af betalingskortlovens § 12 a, stk. 2, og markedsføringslovens § 17 efter forhandling med bl.a. Finansrådet, PBS og Forbrugerrådet. Ifølge bemærkningerne til retningsliniernes pkt. 1 har de bl.a. til formål "at regulere de situationer, hvor gennemførelsen af betalingstransaktionen i praksis stiller kortindehaverne ringere end de forbrugere, der eksempelvis betaler pr. efterkrav eller ved brug af et indbetalingskort, der følger med den leverede ydelse".

Ankenævnet anser retningslinierne for en formalisering af praksis på området og finder derfor, at de kan danne grundlag for afgørelsen i klagesagen, selvom de ikke var trådt i kraft på tidspunktet for den af klagen omfattede betalingstransaktion.

K har gjort gældende, at han med føje anså bestillingen af varen til 129 DEM for bortfaldet, og at debiteringen vedrørende de øvrige varer overstiger den aftalte pris med i alt 2,10 DEM. Ankenævnet finder, at den førstnævnte indsigelse under de konkrete omstændigheder må anses for omfattet af retningsliniernes pkt. 5, litra a, og den sidstnævnte indsigelse er omfattet af pkt. 5, litra b. P har ikke godtgjort, at K's indsigelser er urigtige, og skal herefter tilbageføre 131,10 DEM til K's konto med valør den 27. september 1996, hvor P blev bekendt med K's indsigelser.

Da beløbsmodtageren har accepteret at tage varen til 129 DEM retur, finder Ankenævnet, at K som betingelse for den nævnte tilbageføring til hans konto skal forpligte sig til at returnere denne vare til beløbsmodtageren med krav om godtgørelse af købesummen på 129 DEM samt omkostningerne ved returneringen og til at indbetale det modtagne beløb til P, dog således, at K i det modtagne beløb kan fradrage omkostningerne ved returneringen, såfremt disse ikke dækkes af beløbsmodtageren.

Ankenævnet finder ikke grundlag for at pålægge P at yde K kompensation for udgifter og tidsforbrug i forbindelse med sagen."

0-0-0

Kendelse afsagt den 23. juni 1997 i sag nr. 970040 (Indskyderen på børneopsparingskonto har beføjelsen til at træffe beslutning om, i hvilket pengeinstitut kontoen skal føres).

---

Klageren K oprettede i maj 1987 en børneopsparingskonto for sin søn i pengeinstitut P1.

I marts 1996 overførtes børneopsparingskontoen efter anmodning af K's søns far, der var værge, til pengeinstitut P2.

K protesterede mod overførslen, men P2 nægtede at lade kontoen tilbageføre til P1.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P2 skulle tilbageføre børneopsparingskontoen til P1, som skulle medvirke hertil.

P1 nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

P2 nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter bekendtgørelse nr. 776 af 20. november 1986 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti er det ikke en betingelse for at oprette en børneopsparingskonto, at den, der opretter kontoen, (indskyderen) har forældremyndigheden over barnet. Hvis indskyderen på tidspunktet for kontoens oprettelse har forældremyndigheden over barnet eller har del i forældremyndigheden, berører det endvidere ikke den pågældendes status som indskyder, at han eller

hun mister forældremyndigheden over barnet f.eks. ved skilsmisse. Ankenævnet finder, at det må være et naturligt led i retten som indskyder, at indskyderen bestemmer, i hvilket pengeinstitut børneopsparingskontoen skal føres, således som det også er antaget i Ankenævnets faste praksis. Afgørelsen i UfR 1991 s. 879 (Ø) ses ikke at tale herimod. Ved den pågældende afgørelse blev det bestemt, at den til børneopsparingskontoen benyttede bankbog skulle udleveres af indskyderen til barnets værge. Denne afgørelse bidrog til at sikre, at indskyderen ikke uberettiget hævede kontoens indestående ved bindingsperiodens udløb, hvorimod den ikke vedrørte spørgsmålet om, hvilket pengeinstitut, der var kontoførende for opsparingsordningen.

Det var efter det anførte uberettiget af P1 at overføre - og af P2 at modtage - børneopsparingskontoen uden indskyderens samtykke."

P2 pålagdes herefter at tilbageføre børneopsparingskontoen til P1.

0-0-0

Kendelse afsagt den 7. maj 1997 i sag nr. 970054 (Kreditaftaleloven, stiftelsesomkostninger til billån ikke oplyst i fuldt omfang).

---

Pengeinstituttet P ydede i december 1996 klagerne K et billån på 73.800 kr. Til sikkerhed fik P håndpant i et samtidigt oprettet løsørejerpantebrev på 70.000 kr. med pant i den købte bil. Udgifterne til dækning af stempel på løsørejerpantebrevet 1.050 kr., tinglysningsafgift 700 kr. og gebyrmærke for panthaverdekларation 300 kr. fremgik ikke af lånedokumentet.

Den 7. januar 1997 overførte P låneprovenuet til K's løbende konto. Den 24. samme måned debiterede P K's konto for omkostningerne

ved løsøreejerpantebrevet og panthaverdeklarationen i alt 2.050 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at refundere de 2.050 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K's billån er omfattet af kreditaftaleloven. Samtlige kreditomkostninger skulle herefter have været oplyst i lånedokumentet, jf. kreditaftalelovens § 8, § 9, stk. 1, nr. 3, og § 13. Da der ikke i lånedokumentet er givet oplysning om udgifterne til stempel og tinglysning af løsøreejerpantebrevet og mærkning af panthaverdeklaration på i alt 2.050 kr., kan P ikke gøre krav på dette beløb, jf. kreditaftalelovens § 23, stk. 2. Det bemærkes, at Ankenævnet ikke finder det godtgjort, at P mundtligt har oplyst K om de pågældende omkostninger, hvorfor bestemmelsen i lovens § 23, stk. 3 ikke finder anvendelse. P bør herefter tilbageføre 2.050 kr. til K's konto med valør den 24. januar 1997."

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 970076 (Køb af aktier i Commercial Holding i april 1990).

---

Klageren K købte den 27. april 1990 gennem pengeinstituttet P 992 aktier i Commercial Holding til kurs 250 svarende til 248.000 kr.

I foråret 1996 fremkom der i dagspressen oplysning om forskellige forhold vedrørende P's medvirken ved den emission i Commercial koncernen, der havde fundet sted i januar/februar 1990. Oplysningerne førte til, at P tilkendegav at ville yde visse aktionærer i Commercial Holding International en kulancemæssig erstatning.



I en redegørelse udarbejdet af P i juni 1996 om aktieemissionen fremgik, at ledelsen i Commercial koncernen tegnede godt 12 mio. kr. aktier, der ikke var blevet tegnet ved emissionen i Commercial Holding. Erhvervelsen af de 12 mio. aktier skete gennem et selskab, som ledelsen ejede, og P lånte selskabet pengene hertil. Ved emissionens afslutning den 1. februar 1990 udsendte P en fondsbørsmeddelelse. Meddelelsen oplyste ikke, at fuldtegningen skyldtes, at ledelsen havde tegnet det nævnte beløb. Det fremgik af P's redegørelse fra juni 1996, at P kulancemæssigt ville tilbyde at betale en række aktionærer af de nytegnede aktier i perioden 29. til 31. januar 1990 en del af det tab, de pågældende fik på aktierne. Erstatningens størrelse ville blive beregnet på grundlag af kursfaldet, fra investeringen blev tegnet og ned til kurs 130 svarende til kursniveauet i maj 1991, hvor årsregnskabet for 1990 for Commercial Holding blev offentliggjort.

P tilbød herefter K en kulancemæssig erstatning på 119.500 kr. svarende til kursfaldet på aktierne fra købstidspunktet til kursniveauet i maj 1991 på 130.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at betale en yderligere erstatning på 128.500 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Af de nominelt 60 mio. kr. B-aktier i Commercial Holding, som skulle nytegnes, blev 22,15 mio. kr. udbudt i fri tegning. Af disse blev kun 9,8 mio. kr. - dvs. mindre end halvdelen - tegnet på normal måde, medens de resterende aktier blev tegnet af et selskab tilhørende ledelsen i Commercial koncernen, idet P lånte selskabet det hertil fornødne beløb. Disse omstændigheder blev ikke oplyst i den børsmeddelelse, som P udsendte efter emissionens afslutning den 1. februar 1990, og offentligheden måtte derfor få det indtryk, at fuldtegningen var sket på normal måde. Det må lægges til grund, at fuldstændige oplysninger om, hvorledes

tegningen var gennemført, ville have haft negativ indflydelse på vurderingen af selskabet og aktierne. Ankenævnet finder derfor, at P ved børsmeddelelsen afgav vildledende oplysninger af væsentlig betydning, og at P herved har handlet ansvarspådragende.

Ankenævnet finder, at det bør lægges til grund, at K ikke ville have erhvervet aktierne i Commercial Holding, såfremt P havde afgivet korrekte oplysninger om forløbet af nyttegningen i selskabet, og at P derfor må anses for erstatningsansvarlig over for K. Der er herved lagt vægt på, at købet skete i slutningen af april 1990, dvs. inden for kortere tid efter aktieemissionen, at aktiernes kurs på dette tidspunkt kun i mindre omfang var faldet i forhold til tegningskursen på 280, og at der efter det oplyste ikke på dette tidspunkt var fremkommet oplysninger om utilfredsstillende regnskabsresultater eller lignende. Det er ubestridt, at K's aktiekøb skete på P's anbefaling, og Ankenævnet finder, at dette forhold bestyrker resultatet."

Tre medlemmer udtalte herefter:

"P har i sit erstatningstilbud lagt til grund, at forholdet vedrørende børsmeddelelsen i hvert fald fra foråret 1991, da de utilfredsstillede regnskabsresultater var fremkommet, og aktiernes kurs var faldet til omkring 130, ikke længere kan have spillet nogen rolle for K's overvejelser om, hvorvidt han burde sælge aktierne. Med denne begrundelse har P tilkendegivet, at man ikke er indstillet på at dække det kurstab, der indtrådte efter foråret 1991. Vi finder imidlertid, at det afgørende må være, at K i foråret 1991 ikke var bekendt med forholdet vedrørende børsmeddelelsen og den heraf følgende mulighed for at rette krav mod P. Efter vor opfattelse er der derfor ikke grundlag for ved tabsopgørelsen af lade K bære risikoen for det efterfølgende yderligere kurstab. K blev først i foråret 1996 bekendt med, at P havde afgivet vildledende oplysninger i børsmeddelelsen, og vi lægger som ubestridt til grund, at aktierne på dette tidspunkt var værdiløse. K findes herefter at have krav på dækning af det fulde tab ned til kurs 0.

Vi stemmer herefter for i overensstemmelse med K's påstand at pålægge P i yderligere erstatning at betale 248.000 kr. med fradrag af det allerede betalte beløb på 119.500 kr. eller 128.500 kr. Dette beløb bør forrentes med rente efter renteloven fra klagen indgivelse til Ankenævnet den 21. februar 1997."

To medlemmer udtalte:

"Af de grunde, der er anført af P finder vi, at P ikke skal svare erstatning for det tab, der indtrådte, efter at de utilfredsstillende regnskabstal var fremkommet i foråret 1991, og aktiernes kurs var faldet til 130.

K's manglende kendskab til forholdene vedrørende børsmeddelelsen den 1. februar 1990 kan ikke antages at ville have været bestemmende for hans beslutning om at afhænde aktierne, efter at der var fremkommet halvårsrapport og senere årsregnskab i 1991, som klart viste selskabets problemer.

Da K har modtaget en godtgørelse i overensstemmelse hermed, stemmer vi for ikke at tage klagen til følge."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 970078 (Køb af aktier i Commercial Holding i november 1990).

---

Klageren K havde af pengeinstituttet P købt 2.000 Commercial Holding aktier til kurs 180 den 8. november 1990. Baggrunden for, at sagen først blev indbragt for Ankenævnet i 1997, var samme omstændigheder som refereret ovenfor vedrørende kendelse afsagt den 27. maj 1997 i sag nr. 970076.

Om klagerens krav om erstatning for de købte aktier udtalte 3 medlemmer:

"Disse aktier blev erhvervet på et tidspunkt efter nytegningen i begyndelsen af 1990, hvor der var sket et betydeligt fald i aktiernes kurs - fra 280 til 180 - og hvor der var fremkommet et utilfredsstillende halvårsregnskab. Vi finder, at forholdet vedrørende børsmeddelelsen på denne baggrund ikke udgør tilstrækkeligt grundlag for at anse P for erstatningsansvarlig for det tab, K har lidt ved erhvervelsen af disse aktier."

2 medlemmer fandt, at P var erstatningsansvarlig for K's tab ved købet af aktierne og udtalte:

"Vi finder, at de af flertallet anførte omstændigheder ikke giver fornødent grundlag for at fastslå, at forholdet vedrørende børsmeddelelsen har været uden betydning for K's beslutning om at erhverve aktierne, idet vi herved navnlig lægger vægt på, at der på dette tidspunkt endnu ikke var fremkommet et årsregnskab omfattende perioden efter aktieemissionen."

0-0-0

Kendelse afsagt den 3. september 1997 i sag nr. 970079 (Formueplejeaftale vedrørende kapitalpensionsdepot tilsidesat, opgørelse af tab ved manglende geninvestering i aktier).

---

Klageren K havde hos pengeinstituttet P et kapitalpensionsdepot, for hvilket der var indgået formueplejeaftale. Det fremgik af denne, at P månedligt skulle gennemgå kapitalpensionsdepotet, og at P efter aftale med K i hvert enkelt tilfælde skulle forestå investering i værdipapirer.

Primo november 1996 afhændede K efter drøftelse med P's medarbejder størstedelen af aktierne i kapitalpensionsdepotet svarende til en kursværdi på ca. 197.000 kr. Baggrunden herfor var at und-

gå risikoen for et kursskred ved eventuel indførelse af realrenteafgift på aktieinvesteringer, hvilket indgik i forhandlingerne vedrørende finansloven for 1997.

Medio november 1996 blev K bekendt med, at den medarbejder hos P, som hidtil havde haft kontakten, fratrådte sin stilling hos P, ligesom K fik oplyst navnet på den medarbejder, som herefter skulle videreføre kontakten.

Den 20. januar 1997 kontaktede K via sin ægtefælle P's medarbejder med forespørgsel om baggrunden for, at der ikke var foretaget dispositioner i henhold til formueplejeaftalen siden medarbejderskiftet. De følgende dage drøftede ægtefællen herefter med P forskellige muligheder for at kompensere K i denne forbindelse. Der opnåedes dog ikke enighed herom.

K indbragte den 21. februar 1997 sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale en compensation i størrelsesordenen 54.000 kr., subsidiært foretage vederlagsfri transaktioner vedrørende genplacering i aktier.

P nedlagde påstand om frifindelse, idet P vedstod et tilbud om kurtagefri handler på de transaktioner, der skulle til for at vende tilbage til aktiemarkedet, ligesom P ville frafalde gebyr for formuepleje pr. 31. maj 1997.

Med stemmerne 3-2 tog Ankenævnet K's påstand delvis til følge:

3 medlemmer udtalte:

"Efter drøftelse med P's medarbejder afhændede K i begyndelsen af november 1996 en aktiebeholdning til en kontantværdi af ca. 197.000 kr., som beroede i hendes kapitalpensionsdepot, som følge af frygt for, at der ville blive indført realrenteafgift på aktieinvesteringer. På denne baggrund og under hensyn til den indgåede aftale om formuepleje finder vi, at den (nye) medarbejder hos P, som var ansvarlig for kontakten til K, burde have rettet hen-

vendelse til denne (hendes ægtefælle) i begyndelsen af december 1996, da det stod klart, at realrenteafgift på aktieinvesteringer ikke ville blive gennemført, med henblik på at drøfte spørgsmålet om geninvestering af det nævnte beløb i aktier. P har da heller ikke bestridt, at det var en fejl, at en sådan henvendelse ikke fandt sted.

Vi finder, at det under de foreliggende omstændigheder bør lægges til grund, at K faktisk ville have foretaget geninvestering i aktier i begyndelsen af december 1996, såfremt en henvendelse herom havde fundet sted, og at P derfor må anses for erstatningsansvarlig for K's tab i form af mistet kursavance.

K's ægtefælle rettede selv henvendelse til P's medarbejder om spørgsmålet den 20. januar 1997, og vi finder, at K må være afskåret fra at få erstatning for den del af tabet, som må henføres til tiden herefter. Det bemærkes herved, at geninvestering i aktier kunne have fundet sted den 20. januar 1997 uafhængigt af drøftelserne om en eventuel erstatning for den forudgående periode.

Efter det anførte har K krav på en erstatning svarende til den avance, som ved en investering af 197.000 kr. i aktier kunne påregnes i tiden fra begyndelsen af december 1996 til den 20. januar 1997. Vi finder, at der herved under de foreliggende omstændigheder kan tages udgangspunkt i KFX-indekset og fastsætter herefter skønsmæssigt erstatningen til 20.000 kr. med renter som nedenfor bestemt."

2 medlemmer udtalte:

"Efter det hidtidige forløb af samarbejdet og det stedfundne salg af aktierne måtte K forvente en fornyet kontakt fra P i den første del af december 1996. Da denne kontakt udeblev, måtte K indse, at der var tale om en fejl eller en forglemmelse. Vi lægger vægt på, at K forinden var blevet oplyst om udskiftningen af kon-

taktpersonen hos P, og at salget af aktierne i november måned var konkret begrundet i et forløb, som kunne følges i dagspressen.

Det påhvilede herefter K at kontakte P snarest muligt med henblik på at få genoptaget den løbende rådgivning og dermed begrænse eventuelle tab som følge af en uhensigtsmæssig anbringelse af midlerne.

K har ikke overholdt denne forpligtelse ved først at kontakte P den 20. januar 1997.

Herudover henstår det ganske uklart, hvilket indhold en eventuel rådgivning i begyndelsen af december 1996 ville have haft, og hvorledes K ville reagere herpå. Der er således ikke fornøden dokumentation for, at K har lidt et tab.

Af de anførte grunde stemmer vi for, at klagen ikke tages til følge."

Af kendelsens konklusion fremgik, at P skulle indbetale 20.000 kr. til K's kapitalpensionskonto med tillæg af rente efter renteloven fra den 21. februar 1997.

0-0-0

Kendelse afsagt den 25. august 1997 i sag nr. 970096 (Kapitalpension, ophør af forsikringsdækning ved overførsel til andet pengeinstitut).

---

I august 1996 anmodede klageren K om overførsel af en kapitalpensionsordning til pengeinstituttet P. Kapitalpensionsordningen havde hidtil været hos pengeinstituttet D.

Efter modtagelse af overførselsanmodning kontaktede D P med oplysning om, at K havde en forsikring tilknyttet kapitalpensionen.

D forespurgte P, om kontoen skulle opgøres, hvilket ville medføre sletning af forsikringen. Dette bekræftede D.

Det viste sig efterfølgende, at K ikke gennem P kunne optages i en tilsvarende gruppelivsordning, da K ikke var raskmeldt.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at stille K, som om forsikringen via D ikke var opsagt.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"P blev af D gjort opmærksom på, at der til K's kapitalpension i denne bank var knyttet en gruppelivs- og invaliditetsforsikring. Ankenævnet finder, at P, som i mangel af anden oplysning måtte gå ud fra, at K ønskede forsikringsdækningen opretholdt, begik en ansvarspådragende fejl ved at meddele D, at kontoen skulle opgøres og overføres og den tilknyttede forsikring dermed opsiges, uden forinden at have sikret sig, at en tilsvarende forsikring kunne tegnes gennem P.

P bør som konsekvens heraf anerkende at være forpligtet til at stille K, som om den hidtidige forsikring fortsat var i kraft. Forpligtelsen skal være gældende, indtil der på P's foranledning måtte blive tegnet en tilsvarende forsikring gennem P's gruppeforsikringsordning eller på anden måde. Kan en ny forsikring på grund af K's helbredsforhold alene tegnes på særlige vilkår, skal P kompensere K herfor."

0-0-0

Kendelse afsagt den 26. juni 1997 i sag nr. 970113 (Børneopsparingskonto, spørgsmål om overtagelse af indskudsret efter oprindelige indskyders død).

---



Klageren K's stedfar, der i 1983 havde oprettet en børneopsparingskonto i pengeinstituttet P1 for K's datter, døde i 1989. Stedfaderen var på dette tidspunkt blevet skilt fra K's mor.

K blev efterfølgende skilt fra barnets far F, som i juli 1996 alene fik tilkendt forældremyndigheden over barnet. På F's anmodning overførte P1 i november 1996 børneopsparingskontoen til pengeinstituttet P2.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P1 og P2 skulle medvirke til at tilbageføre børneopsparingskontoen til P1 og forlænge bindingsperioden, som udløb den 12. juli 1997.

P1 og P2 nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P1's og P2's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Da indskyderen ved sin død i 1989 ikke efterlod sig en efterlevende ægtefælle, kunne indskudsretten i medfør af bekendtgørelse nr. 776 af 20. november 1986 om børneopsparings- og selvpensioneringskonti § 5, stk. 2 overtages af barnet selv eller en af barnets forældre.

Det er ubestridt af K, at der ikke før den oprindelige indskyders død blev truffet aftale om overdragelse af indskudsretten til K, og det må efter det under sagen oplyste lægges til grund, at der ikke efter den oprindelige indskyders død blev truffet aftale om, hvem der skulle overtage indskudsretten.

I mangel af enighed mellem forældrene om hvem der skal overtage indskudsretten efter den oprindelige indskyders død, finder Ankenævnet det rigtigst, at indskudsretten betragtes som tilhørende barnet, og at det derfor er værgen, der på barnets vegne udøver indskudsretten.

Ankenævnet finder herefter, at P1 var forpligtet til at efterkomme anmodningen fra barnets værge om overførsel af kontoen til P2, og at P2 ikke er forpligtet til at tilbageføre ordningen, medmindre barnets værge samtykker heri. Da indskudsretten som anført må anses at tilhøre barnet ved værgen, forudsætter en forlængelse af bindingsperioden ligeledes værgens samtykke hertil."

0-0-0

Kendelse afsagt den 14. oktober 1997 i sag nr. 970152 (Spørgsmål om forældelse af og bevis for krav i henhold til indeksskontrakter).

---

Klagerne K1 og K2 var ægtefæller. K1 havde i 1964 oprettet seks indeksskontrakter i et pengeinstitut. Kontrakterne blev i september 1970 overført til et andet pengeinstitut, som senere fusionerede med det indklagede pengeinstitut P.

I august 1970 oprettede K2 seks indeksskontrakter hos P.

I 1974 flyttede K1 og K2 til USA, hvorefter P i januar 1975 meddelte skattemyndighederne, at K1's og K2's indeksskontrakter var uopfyldte, idet indbetalingerne for året 1973 ikke var foretaget.

I maj 1995 rettede K1 og K2 henvendelse til P vedrørende indeksskontiene, idet de havde fundet aftaledokumenterne herom under en ferie hos deres datter i Danmark. P afviste, at K1 og K2 var berettiget til udbetaling i henhold til indeksskontrakterne.

K1 og K2 indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at påbegynde udbetaling af indeksskontrakterne.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K1's og K2's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K1's og K2's indeksskontrakter havde, selv om de var uopfyldte, karakter af alderdomsopsparing med påbegyndelse af ordinær udbetaling ved det fyldte 67. år. På denne baggrund findes den 20-årige forældelsesfrist efter Danske Lovs 5-14-4 - uanset ordlyden af denne bestemmelse - hverken at kunne regnes fra indeksskontrakternes oprettelse eller fra den seneste indbetaling, men først fra det i aftalerne fastsatte udbetalingstidspunkt. K1's og K2's krav er herefter ikke forældet. Ankenævnet finder heller ikke grundlag for at anse kravene for bortfaldet ved passivitet.

Bestemmelsen i de bekendtgørelser, der har været udstedt i medfør af lov om pristalsreguleret alderdomsopsparing, om, at der ved ophævelse af en indeksskontrakt skal ske påtegning herom på aftalen, må antages bl.a. at have til formål at undgå bevistvivl i tilfælde af, at en indeksskontrakt ophæves i utide. K1's og K2's indeksaftaler bærer ikke påtegning om ophævelse, og P har ikke på anden måde godtgjort, at indeksskontrakterne er ophævet forud for det i aftalerne fastsatte udbetalingstidspunkt. Ankenævnet finder herefter, at P er forpligtet til at påbegynde udbetaling i henhold til aftalerne. Det forhold, at K1 og K2 ikke er i besiddelse af de til kontiene hørende sparekassebøger, findes ikke at kunne medføre et andet resultat."

P har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at man ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0-0-0

Kendelse afsagt den 16. september 1997 i sag nr. 970162 (Debiteringstidspunkt for opkrævningsgebyr på lån ydet af finansieringsselskab).

---

I august 1994 ydede finansieringsselskabet F klageren K et lån på 9.000 kr. Lånet forudsattes afviklet over 30 måneder med en månedlig ydelse på 420 kr. Ved afkrydsning på gælds brevet valgte K at modtage opkrævning af ydelsen inklusive et opkrævningsgebyr.

Opkrævningsgebyret var 20 kr., som ifølge gældsbrevet blev opkrævet "samtidig med den månedlige ydelse."

Under lånets afvikling blev der to gange debiteret rykkergebyrer på 135 kr. og 150 kr. i gebyr for manglende oplysning om adresseændring. I januar 1995 forhøjede F opkrævningsgebyret til 25 kr.

Opkrævningsgebyrerne blev løbende debiteret lånet ved fremsendelsen ca. 10 dage før den pågældende ydelses forfaldstid.

I marts 1997 rettede K henvendelse til F, da K var uforstående overfor, at lånet ikke var fuldt afviklet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at F skulle anerkende, at lånet var indfriet.

F nedlagde påstand om frifindelse.

Af Ankenævnets bemærkninger fremgik, at Ankenævnet ikke kunne tage K's indsigelser om, at lånet var fuldt afviklet til følge. Herudover anførte Ankenævnet:

"Ankenævnet finder dog, at F - henset til at det fremgår af til-lægget til gældsbrevet, at opkrævningsgebyret "opkræves samtidig med den månedlige ydelse" - har været uberettiget til som sket at debitere lånet de månedlige opkrævningsgebyrer på datoer, som ligger før forfaldsdatoen for den ydelse, det enkelte gebyr vedrører. F skal derfor regulere opgørelsen af lånet i overensstemmelse hermed."

0-0-0

Kendelse afsagt den 19. november 1997 i sag nr. 970164 (Spørgsmål vedrørende opgørelse af gæld efter gennemførelse af tvangsakkord for den ene af to til dels solidarisk hæftende debitorer, herun-

der om, på hvilke fordringer dividenden af den usikrede del af gælden skulle afskrives).

---

Klagerne M og H, der var ægtefæller, havde et engagement med pengeinstituttet P. M, der personligt drev erhvervsvirksomhed, anmeldte betalingsstandsning den 8. marts 1991. P opgjorde sit tilgodehavende til 621.547 kr. i henhold til en kassekredit, et bil-lån og et boliglån. H hæftede ikke for kassekreditten eller bil-lånet, men var meddebitor på boliglånet, der var sikret ved ejer-pantebrev i M's og H's fælles ejendom.

Den 24. februar 1992 stadfæstede skifteretten tvangsakkord for M med en dividende på 35% betalt over fire rater.

Efter at P af tilsynet under betalingsstandsningen var blevet orienteret om, hvad der var passeret under skiftesamlingen ved tvangsakkordens stadfæstelse, anførte P i en skrivelse af 6. marts 1992, at P kunne tiltræde tvangsakkorden bl.a. på betingelse af, at dividenden skulle fragå forlods på P's usikrede tilgodehavende, som M alene hæftede for.

M betalte dividenden til P, som krediterede beløbene på M's kassekredit.

I juni 1993 anlagde M sag mod P vedrørende en række forhold om opgørelsen af engagementet efter tvangsakkorden.

Den 14. juli 1994 blev der indgået retsforlig, hvorefter P anerkendte en nærmere opgørelse af mellemværendet med M.

Den 6. maj 1996 indfrie M og H boliglånet ved betaling af ca. 231.000 kr. Ved indfrielsen tog M og H forbehold for opgørelsen af restgælden.

M og H indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at refundere en del af indfrielsesbeløbet.

P nedlagde påstand om frifindelse mod godtgørelse af et beløb, som i 1992 var blevet trukket på boliglånet.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Den 14. juli 1994 blev der mellem M og P indgået retsforlig vedrørende opgørelsen af M's mellemværende med P efter tvangsakkorden. Ankenævnet afviser derfor klagen for så vidt angår M, jf. vedtægternes § 5, stk. 1. Det indgåede retsforlig findes derimod ikke at afskære H fra at rejse krav mod P vedrørende opgørelsen af gælden på boliglånet, og H findes heller ikke at være afskåret herfra som følge af passivitet.

Dividende, der udbetales som led i en tvangsakkord, skal som udgangspunkt anvendes til nedskrivning af den fordring, som udgør grundlaget for dividenden. Der er ikke grundlag for at antage, at H i forbindelse med akkorden accepterede P's betingelse om, at den samlede dividende, herunder også dividenden af den usikrede del af boliglånet, forlods skulle afskrives på den del af P's usikrede tilgodehavende, som alene M hæftede for (kassekreditten). Heller ikke det forhold, at P's oprindelige tiltræden af akkordforslaget var betinget af, at bl.a. boliglånet i det hele skulle holdes uden for akkorden, kan begrunde, at P kan gøre den nævnte betingelse vedrørende anvendelsen af dividenden gældende over for H. Endelig bemærkes, at P ved den anvendte fremgangsmåde - ud over dækning for 35% af M's øvrige usikrede gæld - har opnået dækning for 135% af den usikrede del af gælden på boliglånet.

Af de anførte grunde finder Ankenævnet, at P i forhold til H var forpligtet til at anvende en forholdsmæssig del af M's dividende-betalinger til afskrivning på boliglånet. Den usikrede del af gælden på boliglånet blev opgjort til 159.937 kr. 10% heraf er 15.994 kr., og 7,5% heraf er 11.995 kr. Af de dividenderater, som blev betalt af M den 8. april 1992, den 6. juli 1992, den 6. januar 1993 og den 28. juni 1993, skulle således henholdsvis 15.994 kr., 11.995 kr., 11.995 kr. og 15.994 kr. have været krediteret boliglånet. Da boliglånet senere er blevet indfriet, og da lånet

efter overgivelsen til inkasso i 1991 blev forrentet med rente efter renteloven ("procesrente"), finder Ankenævnet herefter, at P til H skal betale de nævnte beløb med rente efter renteloven fra de nævnte datoer."

0-0-0

Kendelse afsagt den 14. oktober 1997 i sag nr. 970165 (Kreditaftaleloven, spørgsmål om beregning af overkurs ved indfrielse af fastforrentet lån var i strid med lovens § 26 og § 27).

---

Klagerne K indfrie i april 1995 et fastforrentet lån ydet af pengeinstituttet P i oktober 1992. Ved indfrielsen betalte K en overkurs på 11.823,24 kr. Lånet var ydet uden særskilt sikkerhed.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale overkursen, som K anså for at være i strid med kreditaftalelovens §§ 26 og 27.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K har ikke bestridt, at de ved deres underskrift i 1992 af tillægget til gælds brevet tiltrådte de særlige indfrielsesvilkår for det fastforrentede lån.

Ved K's førtidige indfrielse af gælds brevet i 1995 skulle de i henhold til de særlige indfrielsesvilkår betale et kurstillæg på 11.823,24 kr. Et sådant kurstillæg er udtryk for en regulering af restgældens størrelse i tilfælde af førtidig indfrielse under hensyn til den udvikling i markedsrenten, som har fundet sted siden lånets stiftelse, og der ville, såfremt markedsrenten i stedet var steget, have været tale om et fradrag. Et kurstillæg i tilfælde af førtidig indfrielse kan derimod ikke betragtes som en kreditomkostning, jf. kreditaftalelovens § 13, stk. 1, og P's

krav om betaling af kurstillægget er derfor ikke i strid med lovens §§ 26 og 27."

0-0-0

Kendelse afsagt den 19. november 1997 i sag nr. 970170 (Bankcheck udstedt i 1983 nægtet indløst, spørgsmål om forældelse og om anden banks overtagelse af forpligtelse).

---

Klageren K skulle i april 1983 modtage en arv på ca. 82.000 kr. fra et offentligt skiftet bo. Skifteretten anmodede pengeinstituttet P1 om at forestå udlodningen, som skete ved fremsendelse af checks herunder til K, der var bosiddende i Canada. K modtog checken, men undlod at indløse den. Checken var udstedt af P1, men trukket på Fællesbanken for Danmarks Sparekasser.

Fællesbanken blev i 1988 overdraget til Hafnia Erhvervsbank, som senere blev overtaget af pengeinstituttet P2.

P1 oplyste over for Ankenævnet, at man i 1983 ved pengeoverførsler til udlandet anvendte Fællesbanken som korrespondentbank. P1 var befuldmægtiget til at udstede checks på Fællesbankens vegne, men var ikke kontohaver hos Fællesbanken. Ved udstedelse af checks overførte P1 hver dag til Fællesbanken det samlede beløb for udstedte checks.

I september 1991 overdrog Hafnia Erhvervsbank nogle af sine aktivitetsområder til pengeinstituttet P3, herunder aktivitetsområdet "sparekasser og mindre banker".

I 1995 rettede K henvendelse til P2 om udbetaling af checken, hvilket P2 afviste.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P1, P2 og P3 blev tilpligtet at udbetale checkbeløbet.



P1, P2 og P3 nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog klagerens påstand til følge for så vidt angik P2. Ankenævnets bemærkninger var sålydende:

"Efter det af P1 og P3 oplyste lægger Ankenævnet til grund, at der i 1983 eksisterede en ordning mellem Fællesbanken for Danmarks Sparekasser og mindre pengeinstitutter, hvorefter et pengeinstitut - i det foreliggende tilfælde P1 - var bemyndiget til på Fællesbankens vegne at udstede checks trukket på Fællesbanken, således at dennes forpligtelse som trassatbank blev inddækket ved samtidig overførsel af et tilsvarende beløb. P1 var herefter frigjort og havde ikke anledning til at foretage kontrol med, om de udstedte checks blev indløst. Ankenævnet finder herefter ikke grundlag for at pålægge P1 at betale checkbeløbet til K.

K's krav som checkindehaver var forældet seks måneder efter forvisningsfristens udløb, jf. checklovens § 52. K kan imidlertid efter princippet i checklovens § 57 gøre et berigelseskrav gældende mod P2, der har overtaget Fællesbankens forpligtelser, under forudsætning af, at kravet ikke er forældet efter de almindelige forældelsesregler. Kravet angår udbetaling af et til Fællesbanken overført beløb og er ikke omfattet af forældelsesloven af 1908, men alene undergivet den 20-årige forældelse efter Danske Lovs 5-14-4. Kravet er derfor ikke forældet.

Ankenævnet finder det efter det foreliggende ikke godtgjort, at P3 har overtaget Hafnia Erhvervsbanks forpligtelser af den heromhandlede art, hvorved bemærkes, at der er tale om en forpligtelse over for K, ikke om en forpligtelse over for P1.

K's påstand tages herefter til følge over for P2."

P2 har i medfør af Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, meddelt, at man ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Kendelse afsagt den 28. november 1997 i sag nr. 970209 (Kapitalpensionskonto, konsekvenser af førtidig ophævelse ved tilkendt førtidspension).

---

Den 8. december 1994 underskrev klageren K hos pengeinstituttet P en erklæring om ophævelse af sin kapitalpensionsordning hos P. Af erklæringen fremgik, at udbetalingen skete som følge af, at K i maj måned s.å. var blevet tilkendt mellemste førtidspension.

Som følge af ophævelsen af kapitalpensionsordningen blev K i april 1997 anmodet om at tilbagebetale for meget udbetalt pension på i alt 58.575 kr. for perioden 1. april 1994 til udgangen af 1996. Baggrunden var, at K ikke havde meddelt, at han fra og med 1994 var ophørt med at indbetale på pensionsordningen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at betale 58.575 kr. med fradrag af skat.

P nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse og mest subsidiært frifindelse mod betaling af et mindre beløb end det påståede.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Bestemmelserne i lov om social pension kan føre til, at størrelsen af en førtidspension er afhængig af, om pensionisten indbetaler til en kapitalpensionsordning. Er størrelsen af førtidspension således beregnet ud fra den forudsætning, at den pågældende indbetaler til en kapitalpensionsordning, kan den beregnede førtidspension blive reduceret, såfremt pensionisten ophører hermed. Dette var tilfældet for K i denne sag.

Det lægges til grund, at K - i forbindelse med, at han i 1994 blev førtidspensioneret - drøftede en eventuel ophævelse af kapitalpensionsordningen med P. Ankenævnet finder, at P ved den pågældende lejlighed burde have orienteret K om risikoen for, at

hans førtidspension ville blive reduceret, såfremt han besluttede sig for at ophæve sin kapitalpensionsordning uden samtidig at etablere en ny ordning, og at P ikke gav K denne orientering. I hvert fald under disse omstændigheder finder Ankenævnet, at P må bære risikoen for, at K's opmærksomhed ikke blev henledt på forholdet, da han senere samme år anmodede om at få kapitalpensionsordningen ophævet. Det bemærkes herved, at det er ubestridt, at den medarbejder hos P, der modtog K's anmodning om ophævelsen af kapitalpensionsordningen, var bekendt med, at den ønskede ophævelse var begrundet i, at K havde modtaget førtidspension.

K har oplyst, at det på pensionstidspunktet var hans hensigt at fortsætte med at indbetale på kapitalpensionen i 1994 og 1995. Det lægges herefter til grund, at K ville have fortsat indbetalingerne på sin kapitalpensionsordning i disse år eller ville have etableret en ny ordning, hvis P havde gjort ham opmærksom på konsekvenserne af, at han ikke fortsatte indbetalingerne på kapitalpensionsordningen eller havde henvist ham til at rette henvendelse til de sociale myndigheder. P må herefter anses for ansvarlig for det tab, som K har lidt i forbindelse med, at han ikke fortsatte indbetalingerne på en kapitalpensionsordning.

Som anført af P påhvilede der K en pligt til at underrette de sociale myndigheder om, at han ophørte med at indbetale til kapitalpensionsordningen. Havde K på et tidligere tidspunkt orienteret de sociale myndigheder om ændringen, ville K være blevet bekendt med konsekvenserne og kunne have begrænset tabet ved for eksempel at oprette en ny kapitalpension.

Herefter er P alene forpligtet til at udrede en erstatning til K, svarende til den nedsættelse af hans pension i 1994 og 1995, der skyldes ophævelsen af kapitalpensionen, henholdsvis 16.875 kr. og 19.680 kr., i alt 36.555 kr. med fradrag af den skat, som K måtte få tilbagebetalt som følge af nedsættelsen af førtidspensionen."

To medlemmer udtalte yderligere:

"Allerede på grund af retningslinier om etik i pengeinstitutternes rådgivning må afgørelsen falde ud som ovenfor. Vi henviser i den forbindelse især til bestemmelserne i punkt 2, generalklausulen: "Rådgivningen skal sikre, at kunden får anbefalinger og vejledninger af høj professionel standard. Den skal give kunden mulighed for at indrette sin adfærd mest hensigtsmæssigt, herunder tilvejebringe den information, der er nødvendig for, at kunden bedst muligt kan træffe beslutning i overensstemmelse med egne interesser"."

0-0-0

Kendelse afsagt den 14. oktober 1997 i sag nr. 970221 (Personalelån, forhøjelse af renten efter fratræden).

---

Klageren K var fra 1. februar 1990 til medio 1991 ansat hos pengeinstituttet P. I oktober 1990 ydede P et lån på 150.000 kr. til K. Af gældsbreven, hvorpå var anført "PERSONALE MDL 1", fremgik, at lånets rente p.t. var 7,5% p.a. Lånet skulle afvikles med en månedlig ydelse på 1.250 kr.

Den 26. april 1996 forhøjede P lånets rente fra 6,136% til 12,55% p.a.

K, der først blev bekendt med forhøjelsen efter modtagelse af kontoudskrift pr. 31. december 1996, protesterede over for P. P erklærede sig herefter indforstået med, at renteforhøjelsen først skulle træde i kraft med virkning fra den 1. maj 1997.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende, at lånet rente alene kunne reguleres i et omfang, der svarede til den generelle renteutvikling.

K anførte, at det ved hans ansættelse var aftalt, at en rentefavor på lånet skulle bibeholdes også efter hans fratræden.

P, der bestred, at K havde modtaget et sådant tilsagn, nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Når henses til gældsbrevets betegnelse og den meget lave rente lægger Ankenævnet til grund, at lånet blev ydet som et personalelån, og at K var bekendt hermed. Ankenævnet finder endvidere, at der for et personalelån i mangel af modsat aftale naturligt må gælde det vilkår, at retten til favørrente ophører i tilfælde af ansættelsesforholdets ophør. Det findes ikke godtgjort, at K forud for eller i forbindelse med lånets etablering betingede sig, at favørrenten skulle gælde også efter et eventuelt ophør af ansættelsesforholdet. Det må lægges til grund, at det beror på en fejl, at P ikke i forbindelse med K's fratræden i 1991 fremsatte krav om, at lånets rente skulle forhøjes til P's almindelige rente for kundeforhold. Denne fejl og det lange tidsrum, der forløb, før kravet om renteforhøjelse blev fremsat, findes ikke at kunne afskære P fra med et passende varsel at forlange lånets rente forhøjet med virkning for fremtiden."

0-0-0

Kendelse afsagt den 10. oktober 1997 i sag nr. 970244 (Opfyldelse af kendelse fra Ankenævnet).

---

Ved kendelse af 7. maj 1997 blev pengeinstituttet P pålagt at betale et beløb til klageren K opgjort som differencen mellem et salgsprovenu af K's ejendom på 185.386,95 kr. og gælden i henhold til K's og dennes tidligere ægtefælles fælles engagement med P pr. 31. december 1994 på 165.138,24 kr. med tillæg af rente frem til den 14. juni 1995. Det således beregnede beløb skulle udbetales til K med tillæg af rente efter renteloven fra den 14. juni 1995.

Ved skrivelse af 19. juni 1997 fremsendte P 3.892,62 kr. til K. Ved beregningen af det beløb, som Ankenævnet havde pålagt P at betale til K, fradrog P et beløb på 7.185,35 kr., som ifølge P udgjorde udgifter på K's ejendom i foråret 1995, og som havde været debiteret på de tidligere fælleskonti.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at opfylde Ankenævnets kendelse af 7. maj 1997.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Af Ankenævnets vedtægter § 11, stk. 1 og 2 fremgår, at et indklaget pengeinstitut er bundet af Ankenævnets kendelse medmindre pengeinstituttet inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

P har ikke givet meddelelse til Ankenævnet om, at man ikke ønsker at være bundet af kendelsen af 7. maj 1997 i sag nr. 960455, og P er derfor bundet af kendelsen. Ankenævnet finder det kritisabelt, at P har vægret sig ved at opfylde Ankenævnets kendelse. Det bemærkes i øvrigt, at P hverken var fremkommet med opgørelsen over udgifter på K's ejendom i foråret 1995 på 7.185,35 kr. eller oplysningen om, at P havde betinget sig modtagelse af nettoprove-nuet fra ejendommen for at kvittere pantebrevet til aflysning under Ankenævnets behandling af den sag, der blev afgjort ved kendelsen af 7. maj 1997. Idet Ankenævnet ikke finder grundlag for at tilsidesætte P's beregning af renterne på fællesgælden på i alt 9.663,24 kr., bør P inden 4 uger uden forbehold betale K 10.585,47 kr. med tillæg af rente efter renteloven fra den 14. juni 1995 til betaling sker og med fradrag af det allerede udbetalte beløb på 3.892,62 kr."

Kendelse afsagt den 12. december 1997 i sag nr. 970266 (Indskud på kapitalpensionskonto ikke fuldt udnyttet fradragsmæssigt).

---

Klageren K oprettede i december 1996 en kapitalpensionskonto hos pengeinstituttet P og foretog et engangsindskud på 32.000 kr. K, der modtog førtidspension, kunne ikke udnytte fradragsretten herved fuldt ud som følge af størrelsen af K's indkomst.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilbagebetale den del af indskuddet på kapitalpensionen, for hvilket K ikke opnåede skattemæssigt fradrag.

P nedlagde påstand om frifindelse bl.a. under anbringende af at fradraget ikke var gået tabt, idet K's uudnyttede personfradrag var blevet anvendt til nedbringelse af K's ægtefælles skat.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ankenævnet finder, at P, der var bekendt med, at K modtog førtidspension, burde have været opmærksom på, at K ikke fuldt ud kunne udnytte fradragsretten ved et indskud på 32.000 kr. på en kapitalpensionskonto i 1996. Herved bemærkes, at netop fradragsretten er en af hovedårsagerne til, at kapitalpensionsopsparing anses for fordelagtig. P findes således at have pådraget sig et ansvar over for K, og det er i denne forbindelse uden betydning, om en del af K's personfradrag har kunnet udnyttes af K's ægtefælle. Ankenævnet kan ikke tage stilling til, om P kan gøre krav gældende mod K's ægtefælle i anledning af det skete.

Det beløb, som K indskød på kapitalpensionsordningen, vil til sin tid efter berigtigelse af afgift komme til udbetaling til K, og der kan ikke forud for kontoens ordinære udløb disponeres over indeståendet, uden at kapitalpensionskontoen herved i skattemæssig forstand anses som ophørt i sin helhed.

Ankenævnet finder derfor ikke grundlag for at tage K's påstand til følge i fuldt omfang, men finder, at den erstatning, som P skal betale til K, skønsmæssigt kan fastsættes til 8.000 kr."

0-0-0

Kendelse afsagt den 23. december 1997 i sag nr. 970294 (Modregning, betaling af tiltransporteret arvebeløb fra dødsbos konto skete ved overførsel af beløbet til nedbringelse af transporthavers gæld til samme pengeinstitut).

---

Klageren K havde fået transport i nogle arvingers arv i et dødsbo. Dødsboet havde konto hos pengeinstituttet P, og P noterede transporterne, der udgjorde i alt 24.500 kr.

I forbindelse med boets udlodning anmodede boets advokat i februar 1997 P om at foretage en række udbetalinger herunder til K i henhold til transporterne. P meddelte K, at det samlede beløb på 24.500 kr. var overført til P's inkassoafdeling til modregning i K's gæld til P i henhold til en dom fra 1981. K's gæld til P oversteg 24.500 kr.

Den 12. februar 1997 afholdtes møde mellem K og P's inkassoafdeling. I en skrivelse af samme dato til K bekræftede P, at af beløbet på 24.500 kr. var det aftalt at tilbagebetale 8.000 kr. til K. Endvidere redegjorde P for afviklingen af K's restgæld til P.

Efter at P primo juli 1997 havde rykket K for betalingen vedrørende K's restgæld, gjorde K indsigelse mod P's dispositioner og forlangte 16.500 kr. udbetalt, hvilket P afslog.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle udbetale 16.500 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.



Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ved at overføre udbetalingen fra boets konto til nedbringelse af K's gæld i P's inkassoafdeling har P modregnet i et beløb, som P efter anmodning fra en kunde skulle videreeksportere til K. P har herefter ikke været debitor ifølge hovedkravet, og der har ikke været gensidighed mellem modkravet og hovedkravet. Modregningsbetingelserne har herefter ikke været opfyldt, hvorfor modregningen tilsidesættes som uberettiget.

Det lægges til grund, at K ikke var bekendt med, at P's overførsel af beløbet til P's inkassoafdeling den 7. februar 1997 var uberettiget. K findes herefter ikke bundet af aftalen med P den 12. februar 1997 om, at han alene skulle modtage 8.000 kr. af beløbet retur, mens det resterende beløb skulle afskrives på hans gæld til P."

Da Ankenævnet heller ikke fandt, at K ved passivitet havde givet samtykke til, at de 16.500 kr. blev anvendt til nedbringelse af gælden til P, blev P pålagt at betale klageren 16.500 kr.

0-0-0

Kendelse afsagt den 19. november 1997 i sag nr. 970311 (Ejendoms-handel, frigivelse til køber af deponeret beløb samt renter heraf ved ophævelse af handlen).

---

Klageren K - et dødsbo - solgte ved betinget skøde en fast ejendom for 1,1 mio. kr. kontant. Salget var betinget af, at der kunne opnås tilladelse vedrørende adgangsforhold samt til etablering af VVS virksomhed på ejendommen.

Købesummen blev indsat på K's økonomikonto hos pengeinstituttet P den 16. december 1996. P meddelte herefter K, at beløbet kunne frigives, når der forelå godkendelse fra kommunen vedrørende be-

nyttelse af ejendommen som forudsat herunder spørgsmålet om adgangsf forholdene.

I juni 1997 meddelte købers advokat K, at betingelserne for handels gennemførelse ikke kunne opfyldes. På køberens anmodning udbetalte P herefter 1,1 mio. kr. med tillæg af renter fra den 16. december 1996. Rentebeløbet udgjorde ca. 18.000 kr., idet P havde givet tilsagn om en forretning af beløbet med 3,10% p.a.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P tilpligtedes at tilbageføre rentebeløbet på ca. 18.000 kr. til boets konto.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Uanset at købesummen på 1.100.000 kr. på overtagelsesdagen blev indsat på K's økonomikonto, var der reelt alene tale om en deponering til fordel for K, således at beløbet kun kunne frigives til denne, såfremt de i skødet indeholdte betingelser for handelen blev opfyldt. Ankenævnet finder, at udgangspunktet må være, at renter af en deponeret købesum tilfalder køberen i tilfælde af, at købesummen skal tilbagebetales til denne som følge af, at handelen ikke gennemføres. Det kan derfor ikke anses for uberettiget i forhold til K, at P efterkom anmodningen fra køberens advokat om udbetaling af den deponerede købesum med tillæg af tilskrevne renter. Det bemærkes, at K ikke herved afskæres fra over for køberen at gøre gældende, at det omhandlede rentebeløb tilkommer K."

0-0-0

Kendelse afsagt den 23. december 1997 i sag nr. 970372 (Dankort, spørgsmål om hvornår bortkomst af kort er kommet til kortholders kendskab).

---

Klageren K, der havde et dankort tilknyttet en konto hos pengeinstituttet P, meddelte den 23. september 1997 kl. 17.18 P, at K's dankort var bortkommet.

K oplyste, at han samme dag havde været på kundebesøg. Kl. ca. 13.00 havde han konstateret, at hans pung, hvori han opbevarede dankortet, ikke var i bilen. Meddelelse om spærring blev givet til P efter, at K ved hjemkomsten havde konkluderet, at pungen ikke var glemt på bopælen.

P meddelte K, at K hæftede for tre misbrug af kortet i tre butikker foretaget i tidsrummet mellem kl. 16.33 og 16.46 den pågældende dag.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P blev tilpligtet at anerkende, at K alene hæftede for 1.200 kr. af misbruget.

Ankenævnets flertal tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Vi lægger til grund, at K, da han den 23. september 1997 kl. ca. 13 konstaterede, at pungen indeholdende bl.a. hans dankort ikke var i bilen, havde en ikke ubegrundet formodning om, at pungen samme morgen var glemt på bopælen, men at han ved hjemkomsten ca. 4 timer senere konstaterede, at dette ikke var tilfældet, hvorpå han foranledigede kortet spærret. Efter vores opfattelse kan K i denne situation ikke anses at have fået "kendskab" til kortets bortkomst allerede den 23. september 1997 kl. 13, jf. herved betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 3. Vi stemmer herefter for, at K alene skal bære 1.200 kr. af tabet, jf. § 21, stk. 1."

Mindretallet udtalte:

"Vi finder, at K måtte indse, at der var en begrundet formodning for, at hans dankort var stjålet, da han den 23. september 1997 kl. ca. 13.00 opdagede, at hans pung ikke var i bilen.

Vi lægger til grund, at K er bekendt med, at centrallåsen til bilen har svigtet, og at K selv er i tvivl om, hvorvidt pungen med dankort er glemt derhjemme og derfor først spærrer dankortet, da han kommer hjem kl. 17.18, idet han håber, at dankortet er glemt.

Under disse omstændigheder finder vi, at K måtte være nået til en sådan erkendelse af, at dankortet kunne være stjålet, at han var forpligtet til at spærre dette inden for kort tid, for derved at begrænse indklagedes risiko for tab. Vi stemmer derfor for, at klagen ikke tages til følge."

## V E D T Æ G T E R

## F O R

## P E N G E I N S T I T U T A N K E N Æ V N E T

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Den Danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening, Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet.

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber. Klager over grønlandske og færøske pengeinstitutter er ikke omfattet af Ankenævnets kompetence. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter, herunder grønlandske og færøske. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt udenfor Ankenævnets kompetence.

### § 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

### § 4

Stk. 1. Uden for Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

### § 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

#### § 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet overfor klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

#### § 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

#### § 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i øvrigt omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, medmindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

## § 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.



§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afsigelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser sendes endvidere til Finanstilsynet og i anonymiseret form, jf. stk. 4, til Forbrugerklagenævnet.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerklagenævnet. Ankenævnets offentliggørelse af kendelser sker uden angivelse af parternes identitet, og Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 4. Enhver kan ved henvendelse til Ankenævnets sekretariat forlange at blive gjort bekendt med Ankenævnets kendelser, dog med undtagelse af klagerens og eventuelle tredjemands identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler derfor.

Stk. 5. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerklagenævnet og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne - af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning - indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, medmindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

## § 12

Stk. 1. Finansrådet og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover formanden og op til to næstformænd, der alle skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence finder tilsvarende anvendelse på næstformanden for så vidt angår de sager, i hvis behandling denne skal deltage, deltager eller har deltaget.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet tilknyttes et sekretariat. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller en næstformand og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsentant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet kan i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerklagenævnet skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskende-børn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

#### § 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som - hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen - må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

#### § 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2, indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 100 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter m.v., når særlige grunde taler derfor.

§ 17

Finansrådet fastsætter regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Finansrådet og Forbrugerrådet og skal godkendes af Forbrugerklagenævnet.

§ 19

Disse vedtægter med tilhørende protokollat, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet, træder i kraft den 1. januar 1989.

oooooooooooooooooooo

Foranstående vedtægter indeholder ændringer pr. 1. januar 1995.

